

Sektor za imigraciju

MIGRACIONI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE

za 2012. godinu

Površina: **51.129 km²**

Ukupna dužina granice: **1.665 km**

Ukupan broj graničnih prijelaza: **88**

Sadržaj

Sažetak	7
I UVOD	11
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka	12
2. Dostupnost i kvalitet podataka	13
3. Nivo usklađenosti sa Uredbom EU 862/2007.....	14
4. Obavljene konsultacije.....	14
II MIGRACIONI PROFIL BIH.....	15
1. Vize	15
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH	15
1.2. Vize izdate na granici	18
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice.....	21
2.1. Odbijanje ulaska u BiH.....	22
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	26
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	29
3.1. Privremeni boravak.....	29
3.2. Stalni boravak	35
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima.....	38
4.1. Otkaz boravka	40
4.2. Rješenja o protjerivanju	40
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor	41
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	43
5. Povratak neregularnih migranata	43
5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a	43
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a.....	46
5.3. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji.....	48
5.3.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom	48
5.3.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji	50
5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH	51
6. Međunarodna zaštita (azil)	53

7. Izdate radne dozvole strancima	59
8. Sticanje državljanstva BiH	62
9. Emigracija iz BiH.....	64
9.1. Opšta procjena migracionih tokova.....	64
9.2. Broj emigranata iz Bosne i Hercegovine	66
9.2.1. Emigranti rođeni u BiH.....	66
9.2.2. Emigranti koji posjeduju državljanstvo BiH	67
9.2.3. Emigranati iz BiH i njihovi potomci	68
9.3. Novčane doznake.....	69
10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.....	71
10.1. Imigraciona politika.....	71
10.2. Pravni okvir.....	72
10.3. Institucionalni okvir	73
ANEKSI.....	79
ANEKS 1.	80
ANEKS 2.....	81
ANEKS 3.....	84
ANEKS 4.....	86
ANEKS 5.....	89
ANEKS 6.....	90
ANEKS 7.....	93
ANEKS 8.....	95
ANEKS 9.....	97
ANEKS 10.	99

Sažetak

Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.

Izradom Migracionog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obaveza iz **Mape puta za liberalizaciju viznog režima**, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.“

Sveobuhvatno ispunjavanje uslova iz Mape puta, uključujući i izradu Migracionog profila, u konačnici je **15.12.2010. godine** rezultiralo sticanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog

profila i praćenje migracionih tokova BiH. Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH za 2012. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2003. do 2012. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2011. i 2012. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2012. godinu.

Migracioni profil BiH za 2012. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracionih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2012. godini izdali su 11.482 vize, što predstavlja blago povećanje od 3,20% u odnosu na 2011. godinu, a posmatrano po godinama od 2003. godine, uočava se stalni trend pada broja izdatih viza, izuzev posljednje tri godine kada se uočava rast u odnosu na prethodne godine.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2012. godini izdato 150 viza što je za skoro 40% manje nego u 2011. godini, a posmatrano po godinama uočava se od 2004. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2012. godini je iznosio 2.998 i smanjen je za 22% u odnosu na 2011. godinu.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2012. godini iznosio je 389 i povećan je za 20% u odnosu na 2011. godinu kada je iznosio 324 otkrivena nezakonita prelaska granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobreno je 8.838 privremenih boravaka u 2012. godini što je za 15% više nego u 2011. godini i posmatrano po godinama od 2003. godine uočava se stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH, osim u 2011. godini kada je došlo do blagog pada.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobren je 401 stalni boravak u 2012. godini i veći je za 30% u odnosu na 2011. godinu. Posmatrano u periodu od posljednjih 10 godina uočava se maksimum u 2003. godini broja odobrenih stalnih boravaka u BiH kada je iznosio 439.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2012. godini je iznosio 947, što je znatno povećanje u odnosu na 2011. godinu u iznosu od 160%. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2012. godini zabilježen je značajan pad od 72% gdje je otkazano 54 stalnih boravaka, za razliku od 2011. godine kada je taj broj iznosio 104.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2012. godini je 562, što je povećanje za 82% u odnosu na 2011. godinu. Također u 2012. godini su izdata 182 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracioni centar

Ukupno su 453 stranca stavljena pod nadzor u Imigracioni centar u 2012. godini što je znatno povećanje od 108% u odnosu na 2011. godinu kada je taj broj iznosio 218.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tokom 2012. godine, prisilno je udaljeno 14 stranaca, za razliku od 2011. godine kada je taj broj iznosio 8 stranaca.

5. Povratak neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2012. godini dobrovoljno je vraćeno 88 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je vraćeno na ovaj način od 2003. do 2012. godine 1.657 bh. državljana.

5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u 2012. godini nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak stranih državljana iz BiH putem AVR programa u zemlje porijekla, a ukupno je na ovaj način vraćeno od 2003. do 2012. godine 1.728 stranih državljana iz BiH.

5.3. Prihvat po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji prihvaćeno je 1.442 bh. državljana, a od toga broja 319 bh. državljana je primljeno po osnovu zahtjeva za readmisiju gdje je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti. Po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom u 2012. godini prihvaćeno je 75 državljana trećih zemalja, što je za 15% manje nego u 2011. godini.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Međunarodnu zaštitu (azil) u BiH zatražile su 53 osobe u 2012. godini, a ukupno od 2003. do 2012. godine međunarodnu zaštitu (azil) u BiH je zatražilo 2.165 osoba.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2012. godini je izdato 2.573, što je neznatno smanjenje od 1,30% u odnosu na 2011. godinu kada je taj broj iznosio 2.607 radnih dozvola.

8. Sticanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2012. godini dobilo je 817 osoba što predstavlja povećanje od 13,79% u odnosu na 2011. godinu, a najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije i Hrvatske (95,47%).

9. Emigracija iz BiH

Prema podacima Ministarstva za ljudska prava iz izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) van zemlje živi oko 1.200.000 emigranata koji imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine.

I UVOD

Izrada Migracionog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definisana kao jedan od uslova potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine. Ova obaveza Bosne i Hercegovine formulisana je na sljedeći način:

„USPOSTAVA I PRIMJENA MEHANIZAMA ZA PRAĆENJE MIGRACIONIH TOKOVA, DEFINISANJE MIGRACIONOG PROFILA BiH KOJI BI SE REDOVNO AŽURIRAO, KOJI BI UKLJUČIVAO PODATKE O ILEGALNOJ I LEGALNOJ MIGRACIJI, KAO I USPOSTAVA TIJELA KOJE BI BILO ODGOVORNO ZA PRAĆENJE I ANALIZU PODATAKA O MIGRACIONOM STANJU I TOKOVIMA“.

Osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

Prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika.

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.09.2009. godine donijelo Odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09). Ovom odlukom definisane

su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracionih tokova i redovnog godišnjeg ažuriranja Migracionog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji.

Izrada Migracionog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracionu statistiku, obrađuje podatke i kreira izvještaje za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracionih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvještaja u oblasti imigracija, te definisanja migracione politike u skladu sa standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti ("Službeni glasnik BiH" broj 83/09).

Kao izvor podataka definisane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, preduzete mjere prema strancima u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljni povratak uz podršku IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast sticanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljništvo – oblast emigracije bh. državljana i iseljništvo i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljanke u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definisane su ukupno 34 tabele namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu u BiH. Tabele obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, polnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2012. godinu. Također, u cilju uspostavljanja sveobuhvatnog mehanizma praćenja migracionih tokova i izrade Migracionog profila BiH, po istoj metodologiji kreirane su i tabele koje se odnose na sticanje državljanstva BiH, na državljanke BiH u smislu njihove emigracije, dobrovoljnog povratka i izdatih radnih dozvola za strane državljanke u BiH. Tabele su dizajnirane u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, naročito u skladu sa *Uredbom br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti*, kojom se državama članicama nalaže harmonizovano izvještavanje o migracionim tokovima i međunarodnoj zaštiti, te u skladu sa modelima migracionih profila UN-a i IOM-a.

U skladu sa navedenom uredbom tabele su dostavljene postupajućim organima u oblasti migracije i međunarodne zaštite u BiH i razvrstane su po: državljanstvu, državi rođenja, polu i dobnim grupama.

Nakon dostavljenih popunjenih tabela od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i organizacija su poslužili kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od posljednjih 10 godina tj. od 2003. do 2012. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migraciona kretanja za period 2011. i 2012. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracioni profil BiH za 2012. godinu.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine i ukupnoj dužini državne granice preuzeti su iz Strategije integrisanog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini (juni, 2011. godine). Izvor za podatak o ukupnom broju graničnih prelaza u BiH je *Odluka o određivanju graničnih prelaza u BiH* broj 52/12 koju je Vijeće ministara BiH donijelo 03.05.2012. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 39/12).

2. Dostupnost i kvalitet podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitet podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadatog roka.

Analiza je pokazala da većina postupajućih organa vodi operativne i detaljne evidencije o strancima i postupcima vezanim za strance u BiH, ali i da ove evidencije nisu u potpunosti prilagođene statističkom praćenju tokova i stanja migracije i međunarodne zaštite i statističkom izvještavanju, kako to nalaže evropski standard. Iz ovih razloga, navedeni organi nisu bili u mogućnosti, na jednostavan i brz način, dobiti podatke iz svojih evidencija i uključiti ih u dostavljene tabele, već su većinom bili u situaciji računati podatke i unositi ih u dostavljene tabele ali sa još uvijek nedovoljnom automatizacijom. Većina postupajućih organa, mada ne u svim slučajevima, bili su u mogućnosti dostaviti podatke razvrstane prema državi porijekla (ili rođenja), te dobi i polu.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Agencija za rad i zapošljavanje BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o sticanju državljanstva, koje su u skladu s ranije spomenutom Odlukom dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljeništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podaci prikupljeni putem diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da se u istim ne vodi nikakva evidencija o državljanima BiH koji

žive u inostranstvu. Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljništva jednim dijelom zasniva na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja prijema o građanima BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka kvaliteta dostavljenih podataka je zadovoljavajući. Dostavljeni podaci prema zadatim tabelama i podaci iz godišnjih izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracionih tokova i izradu Migracionog profila BiH za 2012. godinu.

3. Nivo usklađenosti sa Uredbom EU 862/2007

Uredba br. 862/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća o statistikama Zajednice o migraciji i međunarodnoj zaštiti poslužila je kao okvir za definisanje evropskog standarda u smislu prikupljanja statističkih podataka o migraciji i međunarodnoj zaštiti. Države članice EU su, prema ovoj Uredbi, koja propisuje da je prva referentna godina za prikupljanje podataka 2008. godina, dužne Eurostat-u dostavljati podatke predviđene Uredbom. Uredba daje osnovne definicije pojmova i postupaka migracije i međunarodne zaštite. Međutim, za prvu referentnu godinu Uredba predviđa mogućnost dostavljanja podataka prema definicijama predviđenim zakonodavstvima država članica, uz obavještanje Eurostat-a o eventualnim razlikama u odnosu na definicije Uredbe.

S obzirom da je „*Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine*“ detaljno analizirala Uredbu 862/2007, date su i konkretne preporuke za usklađivanje bosanskohercegovačkog pravnog okvira sa ovom Uredbom, što je i učinjeno kroz Pravilnik o Centralnoj bazi podataka o strancima. Iz ovog razloga se može smatrati da je pravni okvir BiH za vođenje migracionih statistika u skladu sa principima Uredbe br. 862/2007.

4. Obavljene konsultacije

Nacrt Migracionog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracionog profila BiH za 2012. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobravanja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

II MIGRACIONI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

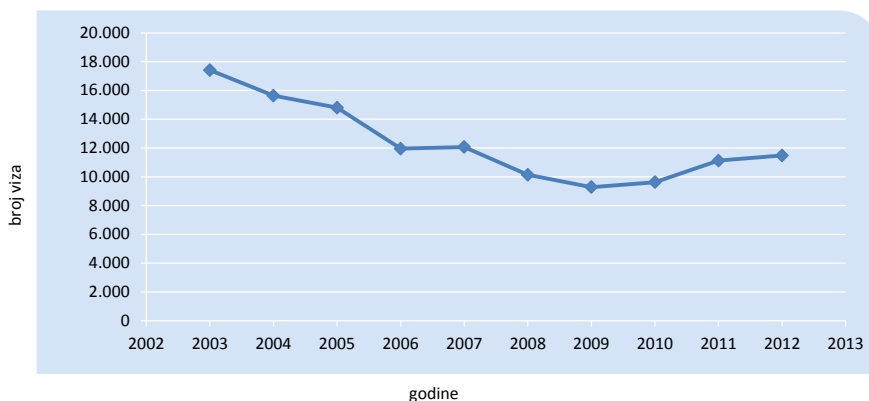
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza od 2003. do 2012. godine

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Vize	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482

Grafčki prikaz izdatih viza od 2003. do 2012. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda od 2003. godine što je posljedica obezbjeđenja naljepnica za vize u maju 2002. godine. Značajan pad evidentan je i u periodu između 2005. i 2006. godine što je rezultat ulaska u Evropsku uniju sljedećih zemalja: Republika Češka, Kipar, Estonija, Mađarska, Latvija, Litvanija, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija (01.05.2004.), a državljani navedenih zemalja, izuzev Slovenije¹ oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH², koja je stupila na snagu 21.07.2005. godine. Značajan pad u broju izdatih viza u periodu 2008. godine u odnosu na 2007. godinu je posljedica ulaska u Evropsku uniju Rumunije i Bugarske (01.01.2007.), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH³, koja je stupila na snagu 28.06.2007. godine. Kontinuirani pad broja izdatih viza u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama⁴ koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Što se tiče 2011. godine uočen je značajan porast u broju izdatih viza (15,62%) u odnosu na 2010. godinu da bi se taj trend rasta nastavio i u 2012. godini ali sa mnogo blažim intenzitetom (3,20%).

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2011. i 2012. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

1 Državljanima Slovenije nije bila potrebna viza za ulazak u BiH.

2 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 57/05).

3 Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 8/08).

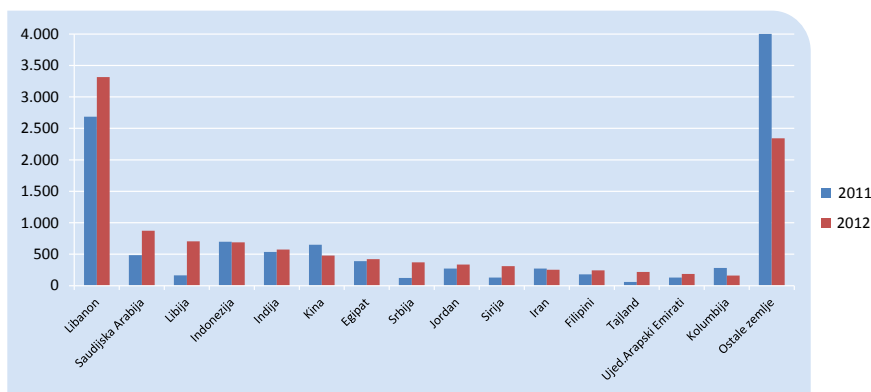
4 Odluka o vizama („Sl. glasnik BiH“, broj 100/08).

Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2011	2012	%
1.	Libanon	2.684	3.316	23,55%
2.	Saud. Arabija	486	872	79,42%
3.	Libija	163	704	331,90%
4.	Indonezija	699	690	-1,29%
5.	Indija	537	576	7,26%
6.	Kina	651	479	-26,42%
7.	Egipat	391	421	7,67%
8.	Srbija	124	371	199,19%

R.br.	Država	2011	2012	%
9.	Jordan	272	335	23,16%
10.	Sirija	131	312	138,17%
11.	Iran	274	254	-7,30%
12.	Filipini	179	244	36,31%
13.	Tajland	61	218	257,38%
14.	Uj.Ar. Emirati	129	187	44,96%
15.	Kolumbija	281	161	-42,70%
16.	Ostale zemlje	4.064	2.342	-42,37%
Ukupno		11.126	11.482	3,20%

Grafčki prikaz izdatih viza u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se značajno smanjen broj izdatih viza za državljane Ukrajine što je posljedica donošenja Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Kabineta ministra Ukrajine o uslovima uzajamnog putovanja državljana koji se primjenjuje od 27.11.2011. godine i gdje nije potrebna viza za kratkoročna putovanja do 30 dana. Što se tiče viza koje se odnose na Srbiju bitno je napomenuti da se sve odnose na osobe sa Kosova. Također značajno je smanjen broj izdatih viza za državljane Perua, Kolumbije, Tajvana i Moldavije. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu uočeno je kod državljana Libije, Sirije, Saudijske Arabije, Tajlanda i nosilaca UNMIK pasoša. Stalni porast broja izdatih viza za državljane Libanona prouzrokovan je sve većim interesom državljana te zemlje za vjerskim turizmom i posjeti Međugorju. Također veliki broj izdatih viza za državljane Saudijske Arabije, Indonezije i Kine je iz razloga pojačane aktivnosti na organizovanju biznis konferencija, kako u tim zemljama tako i u Bosni i Hercegovini. Porast broja izdatih viza za državljane Sirije i Libije prouzrokovan je ratnim dešavanjima

u tim zemljama. Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova broj zaprimljenih zahtjeva u 2012. godini je bio 11.683. U prošloj godini su pozitivno riješena 11.482 zahtjeva ili 98,28%, a negativno su riješena 33 zahtjeva ili 0,28%, dok je 168 zahtjeva ili 1,44% prenešeno u narednu godinu.

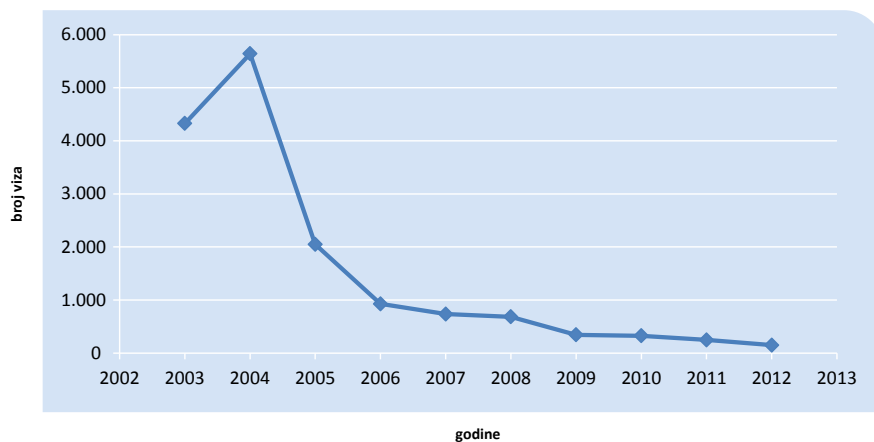
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, u izuzetnim slučajevima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici pod određenim uslovima (član 36.). Ovakva mogućnost je bila predviđena i prethodnim zakonodavstvom, s tim da je u kategorizaciji viza postojala i Viza F (viza koja se izdaje na granici). Novim Zakonom, koji je usvojen u maju 2008. godine, ova vrsta vize više ne postoji, već je propisano da Granična policija BiH, pri izdavanju viza na granici, poštuje novu kategorizaciju, te izdaje samo Vize A (aerodromska tranzitna viza), Viza B (tranzitna viza) i Viza C (viza za kratkoročni boravak za jedan ulazak do 15 dana).

Tabela 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2003. do 2012. godine

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Vize	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327	248	150

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2003. do 2012. godine

Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu, od 2004. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2011. i 2012. godine za države čijim je

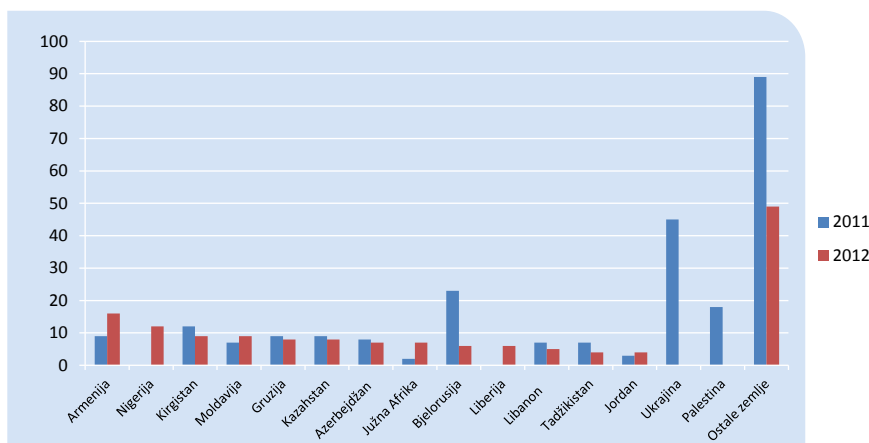

državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tabela 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2011	2012	%
1.	Armenija	9	16	77,78%
2.	Nigerija	-	12	-
3.	Kirgistan	12	9	-25,00%
4.	Moldavija	7	9	28,57%
5.	Gruzija	9	8	-11,11%
6.	Kazahstan	9	8	-11,11%
7.	Azerbejdžan	8	7	-12,50%
8.	Južna Afrika	2	7	250,00%
9.	Bjelorusija	23	6	-73,91%
10.	Liberija	-	6	-
11.	Libanon	7	5	-28,57%
12.	Tadžikistan	7	4	-42,86%
13.	Jordan	3	4	33,33%
14.	Ukrajina	45	-	-100,00%
15.	Palestina	18	-	-100,00%
16.	Ostale zemlje	89	49	-44,94%
Ukupno		248	150	-39,52%

Grafički prikaz izdatih viza u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

U 2011. godini došlo je do značajnog smanjenja izdatih viza na granici (24,16%) i taj broj je iznosio 248 viza od kojih je jedna Viza B i 247 su Vize C, dok je u 2012. godini došlo do još značajnijeg pada u iznosu od 39,52%. Ukupan broj izdatih viza na granici u prošloj godini je iznosio 150 viza od kojih je jedna Viza B i 149 su Vize C. S obzirom na opšte postavljene zahtjeve i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici od 2004. godine do danas. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2012. godinu⁵ najviše viza na granici je izdato na Aerodromu Sarajevo (118 ili 78,67%). Slučajeva skraćivanja vize BiH na državnoj granici nije bilo. Na međunarodnom aerodromu Sarajevo izvršeno je poništenje vize BiH u pet slučajeva državljanima Vijetnama i u jednom slučaju državljanu Irana iz

5 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu.“ Sarajevo, januar 2013. godine, str.14.

razloga neispunjavanja uslova za ulazak u BiH propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu. Uglavnom nastavljen je trend smanjenja broja izdatih viza na granici što je u skladu sa preporukama Evropske Komisije.

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2012. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji dolaze iz Armenije, Nigerije, Kirgistana i Moldavije. Zanimljivo je istaći da u prošloj godini nije bilo izdavanja viza na granici državljanima Ukrajine (nije više potrebna viza za kratkoročna putovanja do 30 dana) i Palestine iako ih je u 2011. godini bilo najviše. Što se tiče polne strukture, statistički podaci za 2012. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (67%) nego ženama (33%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 18 do 59 godina, s tim da je u prošloj godini najbrojnija populacija bila u dobi od 36 do 59 godina, kao što se vidi i u grafikonima koji slijede.

Tabela 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstan po državljanstvima za 2011. g.

	Ukrajina	Bjelorusija	Palestina	Kirgistan	Armenija	Ostale države (od ukupno 44)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	5	2	0	1	2	12	22
36-59	2	3	0	7	0	21	33
60+	0	1	0	0	0	3	4
Ukupno ženska lica	7	6	0	8	2	36	59
0-17	0	0	0	0	0	1	1
18-35	12	10	4	3	2	38	69
36-59	24	7	11	1	4	54	101
60+	2	0	3	0	1	12	18
Ukupno muška lica	38	17	18	4	7	105	189
Sveukupno po državljan.	45	23	18	12	9	141	248

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2011. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

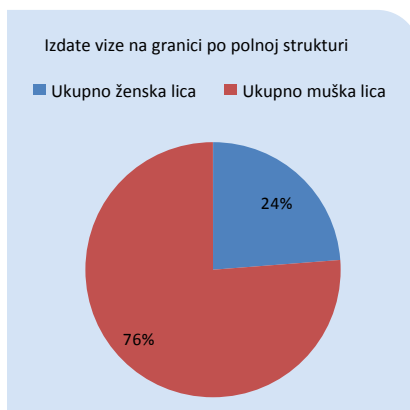
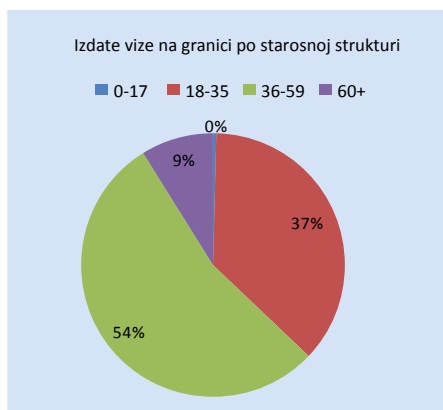
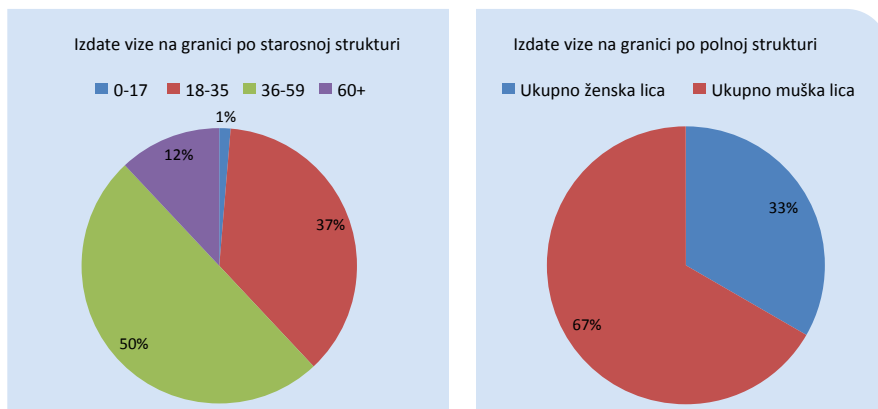

Tabela 6. Struktura izdatih viza na granici po dobi i polu razvrstane po državljanstvima za 2012. g.

	Armenija	Nigerija	Kirgistan	Moldavija	Gruzija	Ostale države (od ukupno 37)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	2	2
18-35	7	5	0	2	0	7	21
36-59	2	4	1	0	0	14	21
60+	0	1	0	0	0	5	6
Ukupno ženska lica	9	10	1	2	0	28	50
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	2	1	4	5	3	19	34
36-59	5	1	2	2	5	39	54
60+	0	0	2	0	0	10	12
Ukupno muška lica	7	2	8	7	8	68	100
Sveukupno po državljan.	16	12	9	9	8	96	150

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2012. godinu po starosnoj i polnoj strukturi

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac

ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH, navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

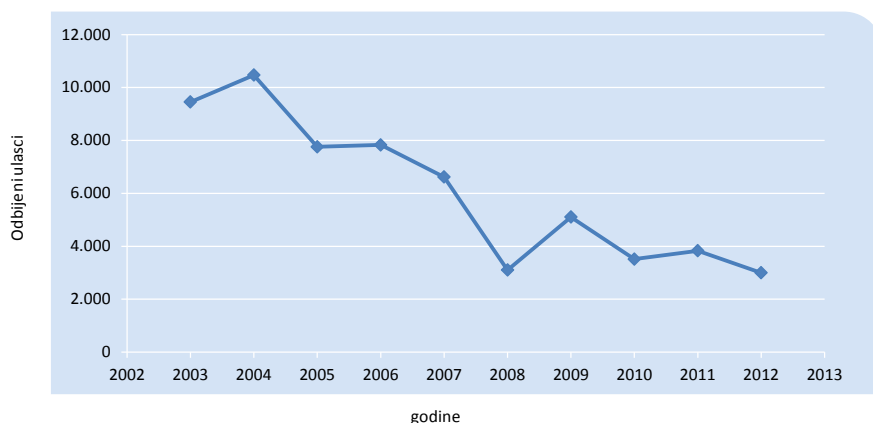
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opšte uslove za ulazak u BiH prema članu 19. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tabela 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2003. do 2012. godine

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Odbijeni ulasci	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2003. do 2012. godine

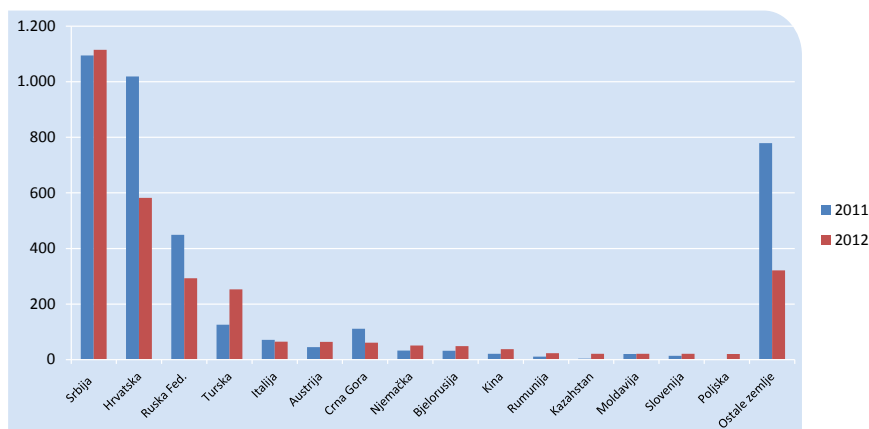

Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da je od 2004. godine, kada je zabilježen značajan rast, konstantan opadajući trend ovih parametara. Izraziti rast u 2004. godini, ali i pad u 2005. godini, između ostalog, je i posljedica situacije da je Evropska unija 1. maja 2004. godine proširena sa 10 novih zemalja, ali da su vize za devet zemalja čijim državljanima je bila potrebna viza za ulazak u BiH ukinute tek u 2005. godini (21. juli 2005.godine). Tokom 2008. godine, broj odbijenih ulazaka u BiH je više nego prepolovljen u odnosu na 2007. godinu. U 2012. godini je došlo do smanjenja broja odbijenih ulazaka za 21,72% i iznosio je 2.998 odbijenih ulazaka.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u ovoj oblasti prezentujemo uporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka u toku 2011. i 2012. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja odbijanja ulaska u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Tabela 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2011	2012	%
1.	Srbija	1.094	1.115	1,92%
2.	Hrvatska	1.019	582	-42,88%
3.	Ruska Fed.	449	293	-34,74%
4.	Turska	126	253	100,79%
5.	Italija	71	65	-8,45%
6.	Austrija	45	64	42,22%
7.	Crna Gora	111	61	-45,04%
8.	Njemačka	33	51	54,54%
9.	Bjelorusija	32	49	53,12%
10.	Kina	21	38	80,95%
11.	Rumunija	11	23	109,09%
12.	Kazahstan	4	21	425,00%
13.	Moldavija	20	21	5,00%
14.	Slovenija	14	21	50,00%
15.	Poljska	1	20	1900,00%
16.	Ostale zemlje	779	321	-58,79%
Ukupno		3.830	2.998	-21,72%

Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

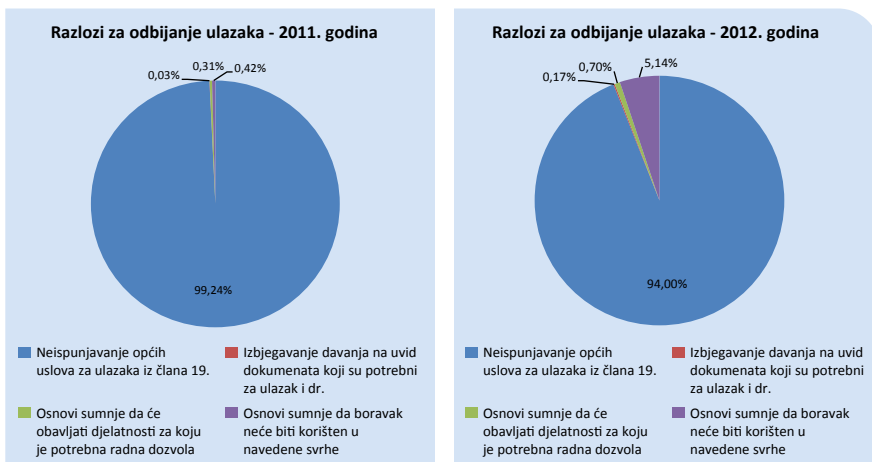
Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH odnosi se na susjedne države: Srbije, uključujući i osobe porijeklom sa Kosova (1.115), Hrvatske (582), Ruske Federacije (293) i Turske (253) što iznosi 74,82% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. Od prezentovanog broja odbijenih ulazaka u BiH državljanima Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 200 za 2011. godinu i 796 za 2012. godinu, što predstavlja skoro četverostruko povećanje. Neophodno je napomenuti da u 2012. godini dolazi da značajnog pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Crne Gore (45,04%), Hrvatske (42,88%) i Ruske Federacije (34,74%). U istom periodu dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za državljane Turske (100,79%) i Kine (80,95%). Tokom 2012. godine odbijen je ulazak u BiH za 2.998 stranaca, od toga na kopненоj granici BiH 2.771, na morskoj granici 2 lica te na međunarodnim aerodromima 225 odbijenih ulazaka. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje važeće putne isprave (53%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (23%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (6%); maloljetnici bez pratnje ili zakonskog

zastupnika ili bez potpisane i ovjerene punomoći (6%), neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (3%); namjerno davanje pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH (3%); postoje izrečene mjere protjerivanja, otkaza boravka ili zabrana ulaska na teritoriju BiH (2%) i ostali razlozi (4%).⁶

Statistički pokazatelji ukazuju da su razlozi za odbijanje ulaza u BiH različiti u zavisnosti na kojem dijelu granice/graničnom prelazu se vrši odbijanje ulaska. Vidljivo je da se: licima sa područja Kosova odbijao ulaz uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i zbog neposjedovanja vize, državljanima Hrvatske odbijao ulaz uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave ili se radilo o maloljetnim licima bez pratnje, državljanima Crne Gore i Srbije ulaz odbijao uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave, državljanima Turske ulaz odbijao uglavnom zbog davanja pogrešnih podataka o pravu na ulazak u BiH, zatim zbog nemogućnosti dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka i neposjedovanja dovoljno sredstava za izdržavanje, državljanima Ruske Federacije ulaz odbijao uglavnom zbog neposjedovanja viza i nemogućnosti dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka.⁷

Prema informacijama Granične policije BiH, „većina odbijenih prelazaka državne granice na međunarodnim aerodromima je iz razloga namjernog davanja pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH, dok je na ostalim graničnim prelazima u najvećem dijelu razlog neposjedovanje važeće putne isprave i neposjedovanje vize.“⁸

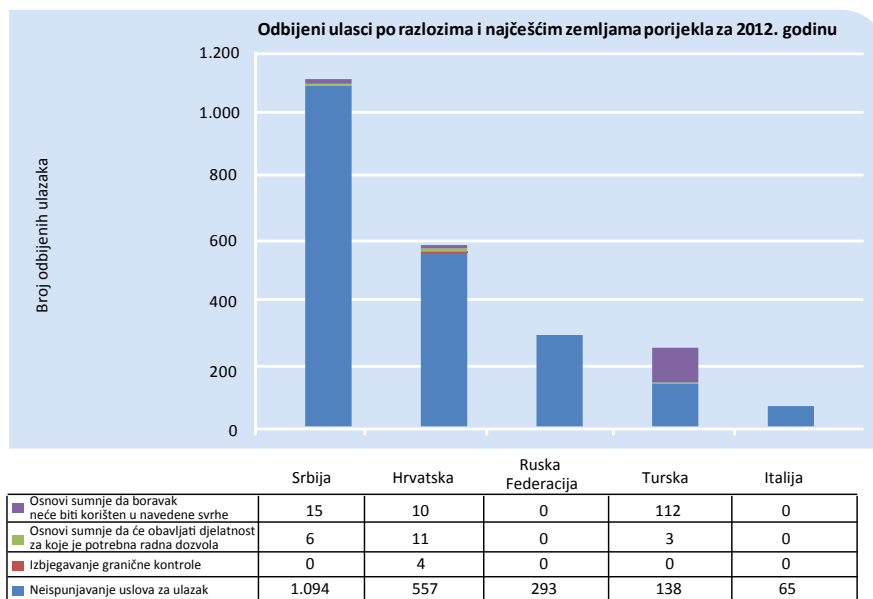
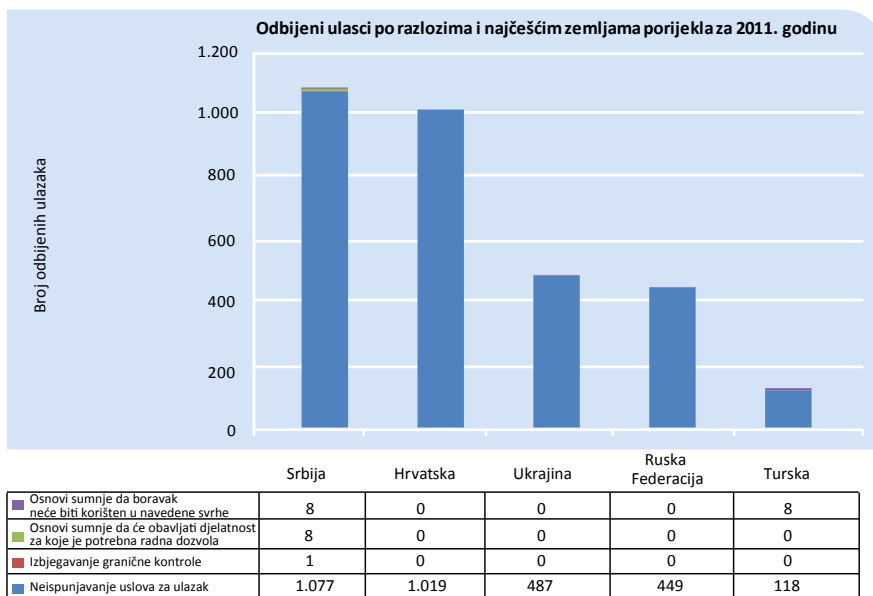
Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2011. i 2012. godini

6 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu.“ Sarajevo, januar 2013. godine, str.6.

7 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu.“ Sarajevo, januar 2013. godine, str.8

8 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu.“ Sarajevo, januar 2013. godine, str.8.

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2011. i 2012. godinu

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

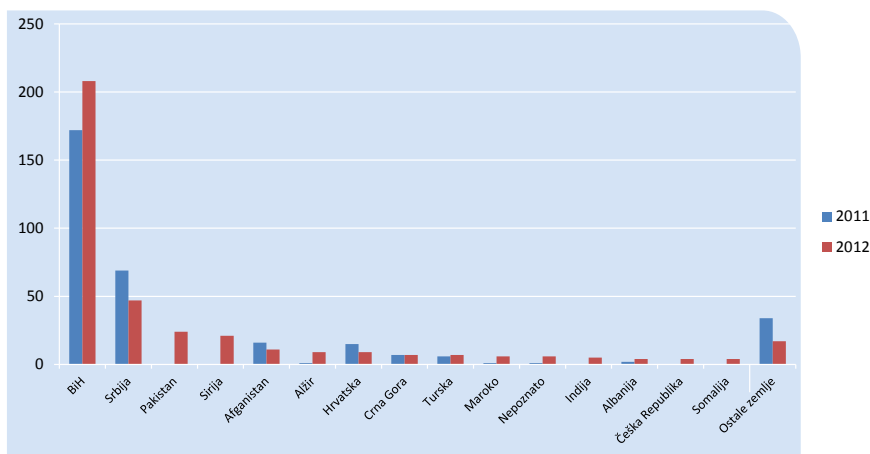
Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza, a navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

Tokom 2011. godine, ukupno su 324 osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2012. godine, zabilježen je porast od 20,06% i iznosio je 389 osoba.

Tabela 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2011. i 2012. godini razvrstani po državljanstvima

R.br.	Država	2011	2012	%
1.	BiH	172	208	20,93%
2.	Srbija	69	47	-31,88%
3.	Pakistan	-	24	-
4.	Sirija	-	21	-
5.	Afganistan	16	11	-31,25%
6.	Alžir	1	9	800,00%
7.	Hrvatska	15	9	-40,00%
8.	Crna Gora	7	7	0,00%
9.	Turska	6	7	16,67%
10.	Maroko	1	6	500,00%
11.	Nepoznato	1	6	500,00%
12.	Indija	-	5	-
13.	Albanija	2	4	100,00%
14.	Češka Repub.	-	4	-
15.	Somalija	-	4	-
16.	Ostale zemlje	34	17	-50,00%
Ukupno		324	389	20,06%

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

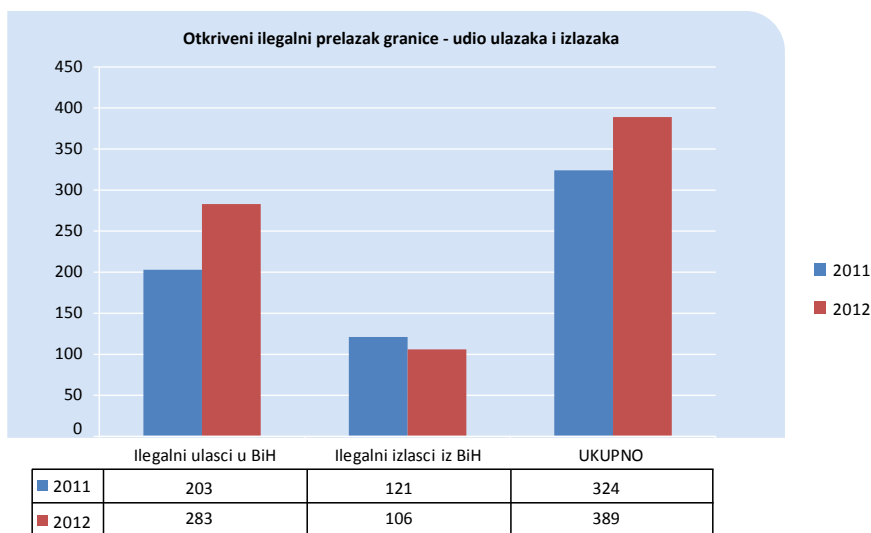

Prema raspoloživim podacima, najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane BiH. Što se tiče stranaca, najveći broj je državljana Srbije, te Pakistana i Sirije. Od prezentovanog broja otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 18 za 2011. godinu i 12 za 2012. godinu. Analizirajući raspoložive podatke uočeno je da 53,47% ukupno otkrivenih nezakonitih

prelazaka u 2012. godini se odnosi na državljane BiH i navedeni procenat je skoro identičan u odnosu na 2011. godinu kada je iznosio 53,09%. Također, uočen je i značajan pad otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Albanije (94,74%). Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2012. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 89 (na ulazu 42 + na izlazu 47) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 300 (na ulazu 241 + na izlazu 59) osoba“,⁹ dok je tokom 2011. godine “na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 70 (na ulazu 31 + na izlazu 39) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 254 (na ulazu 172 + na izlazu 82) osoba“.¹⁰ Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice

U 2011. godini, ilegalni izlasci su činili 37,35% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (324), dok je ovaj procenat u 2012. godini iznosio 27,25% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (389). Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlaza) registruje van samih graničnih prelaza.

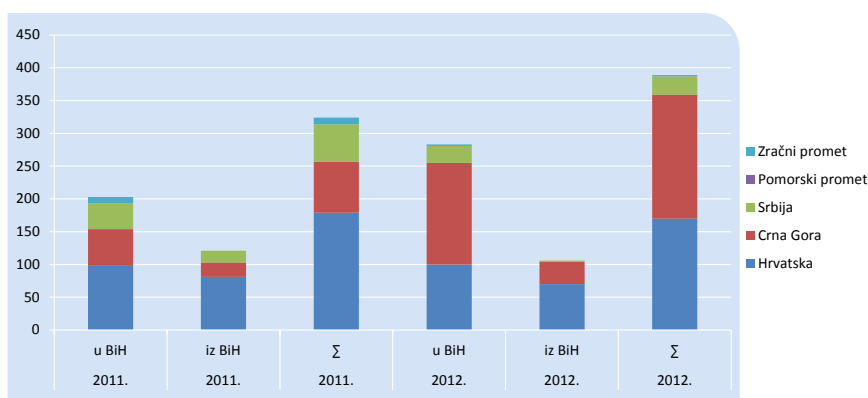
9 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu“ Sarajevo, januar 2013. godine, str. 10.

10 Granična policija BiH „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“ Sarajevo, januar 2012. godine, str. 10.

Tabela 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2011. i 2012. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2011. u BiH	2011. iz BiH	2011. Σ	2012. u BiH	2012. iz BiH	2012. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	98	81	179	100	70	170	2,04	-13,58	-5,03
Crna Gora	56	22	78	155	34	189	176,78	54,54	142,31
Srbija	39	18	57	26	2	28	-33,33	-88,89	-50,88
Pomorski prom.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	10	0	10	2	0	2	-80,00	-	-80,00
Ukupno	203	121	324	283	106	389	39,41	-12,40	20,06

Grafčki prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2011. i 2012. godini razvrstan po vrsti granice

Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama evidentno je da je na kopnenoj granici u 2012. godini otkriveno 387 osoba, što je povećanje za 23,25% u odnosu na 2011. godinu kad je na istoj granici otkriveno 314 nezakonitih prelazaka. Također, uočava se smanjen broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima, tako da su u 2012. godini otkrivene 2 osobe u nezakonitom prelasku granice, a u 2011. godini taj broj je iznosio 10 osoba.

Za analizu je karakteristična državna granica sa Crnom Gorom na kojoj je zabilježeno značajno povećanje ilegalnih prelazaka državne granice u iznosu od 142,31%. Od 189 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom 82% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 18% na ilegalne izlaske iz BiH. Također u prošloj godini je uočeno smanjenje nezakonitih prelazaka državne granice sa Republikom Srbijom u iznosu od skoro 51%. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 66,04% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

Prezentovani pokazatelji, kao i komparativna analiza istih ukazuje na dobre rezultate u ovoj oblasti u prethodne dvije godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprostavljanju ilegalnim migracijama.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. O zahtjevu za odobrenje boravka i o zahtjevu za produženje boravka odlučuje rješenjem Služba za poslove sa strancima. Rješenje o odobrenju boravka izvršava se unošenjem naljepnice odobrenja boravka u važeći pasoš stranca. Naljepnica odobrenja boravka unesena u važeći pasoš stranca služi kao dozvola za prelazak državne granice BiH u periodu važenja odobrenja boravka.

3.1. Privremeni boravak

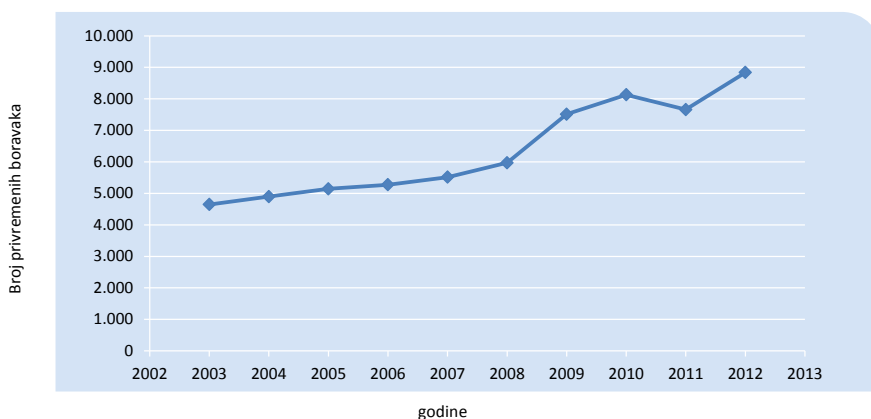
Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period od najviše jedne godine, s tim da rok važenja pasoša mora biti duži najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

U skladu sa Zakonom, koji je stupio na snagu u maju 2008. godine odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga kao što su: brak ili vanbračna zajednica s državljaninom BiH, spajanje porodice, obrazovanje, znanstvenoistraživački, umjetnički ili sportski rad ili rad konsultanata, rad ključnog osoblja unutar fizičkog ili pravnog lica, rad po osnovu izdane radne dozvole, u svrhu privatnog poduzetništva, volonterskog rada, radi realizacije projekta značajnog za BiH, radi vjerskih aktivnosti, liječenja, iz humanitarnih razloga, te iz drugog sličnog opravdanog razloga ili razloga koji je zasnovan na međunarodnom sporazumu čija je BiH ugovorna strana. Odobrenje privremenog boravka može se izuzetno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ukoliko postoji efektivna veza stranca sa BiH.

Tabela 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2003. do 2012. godine

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Priv. boravak	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838

Grafčki prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2003. do 2012. godine

Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizovani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2003. do 2010. godine uočava se kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih organa u ovom periodu. Iako je u 2011. godini došlo do blagog pada izdatih dozvola za privremeni boravak za 5,78%, ako uporedimo 2012. godinu sa 2011. godinom, uočava se ponovni trend povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak za 15,36%.

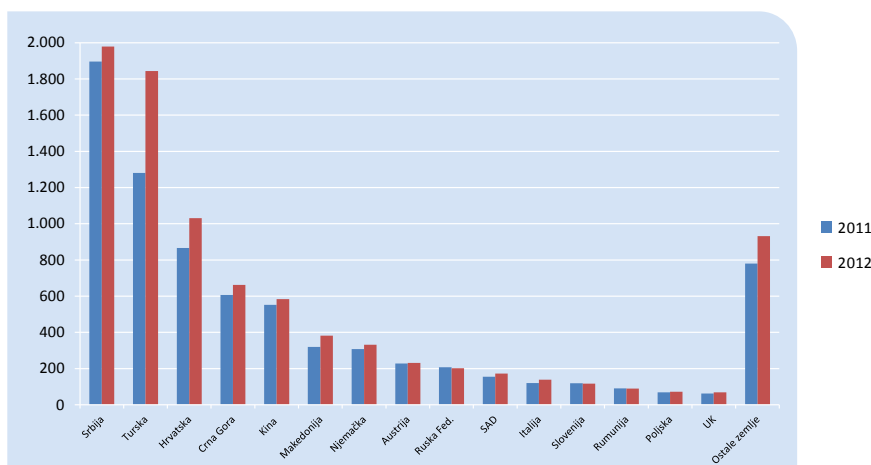
Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacionih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

U cilju definisanja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produžena boravišna dozvola) za privremeni boravak u toku 2011. i 2012. godine.

Tabela 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2011	2012	%
1.	Srbija	1.896	1.979	4,38%
2.	Turska	1.281	1.843	43,87%
3.	Hrvatska	866	1.031	19,05%
4.	Crna Gora	552	662	19,93%
5.	Kina	607	584	-3,79%
6.	Makedonija	308	382	24,03%
7.	Njemačka	320	332	3,75%
8.	Austrija	228	231	1,32%
9.	Ruska Fed.	207	202	-2,42%
10.	SAD	155	173	11,61%
11.	Italija	120	139	15,83%
12.	Slovenija	119	117	-1,68%
13.	Rumunija	91	90	-1,10%
14.	Poljska	39	72	84,62%
15.	UK	69	69	0,00%
16.	Druge zemlje	803	932	-4,88%
Ukupno		7.661	8.838	15,36%

Grafčki prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2012. godini došlo do povećanja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 15,36% u odnosu na 2011. godinu.

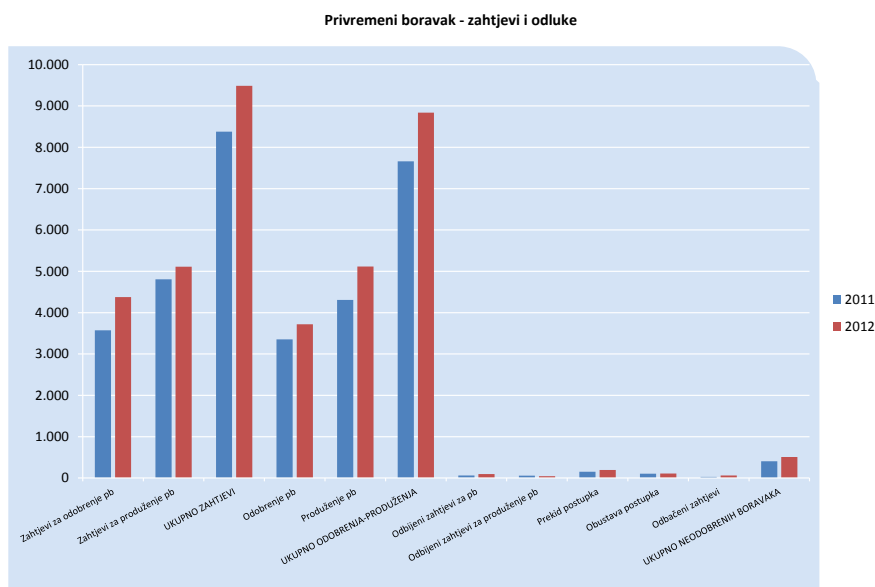
Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2012. godini najveći broj se odnosi na državljane Srbije (1.979), Turske (1.843), Hrvatske (1.031), Crne Gore (662) i Kine (584).

Analizirajući uporedne prezentovane podatke uočava se da u 2012. godini u ukupnom broju izdatih boravišnih dozvola najveći broj se odnosi na boravišne dozvole za privremeni boravak za državljane Srbije, Turske i Hrvatske (što čini skoro 55% od ukupnog broja), a procentualna analiza uporednih parametara ukazuje da je došlo do blagog smanjenja privremenih boravaka za državljane Kine i Ruske Federacije, te do znatnog povećanja privremenih boravaka za državljane Turske, Makedonije, Hrvatske, Crne Gore i Poljske.

Primjećuje se kontinuitet u pet najčešćih država porijekla strancima kojima je odobren ili produžen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Srbija, uključujući Kosovo/UNSCR 1244, Turska, Hrvatska, Crna Gora i Kina. Ovih pet država porijekla obuhvata 68,50% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tokom 2011. i 2012. godine.

U 2012. godini ukupno je podneseno 4.375 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 5.111 zahtjeva za produženje privremenog boravka, što ukupno iznosi 9.486 zahtjeva, a što je povećanje od 13,23% u odnosu na 2011. godinu kada je ukupno podneseno 8.378 zahtjeva i to: 3.573 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 4.805 zahtjeva za produženje privremenog boravka.

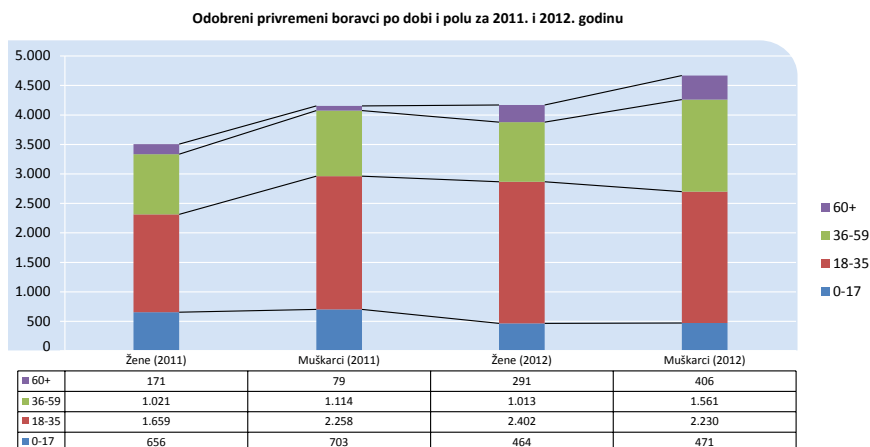
Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2011. i 2012. godini (odobrenje novog i produženje)

Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produženje privremenog boravka u 2012. godini ukupno je odobreno-produženo 8.838 privremenih boravaka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.720 i produžen privremeni boravak u 5.118 slučajeva, a što je povećanje od 15,36 % u odnosu na 2011. godinu, kada je ukupno odobreno-produženo 7.661 privremeni boravak, od toga je odobren novi privremeni boravak u 3.355 i produžen privremeni boravak u 4.306 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produženja privremenih boravaka, u poređenju sa podnesenim zahtjevima iznosi 93,17% u 2012. godini.

U cilju definisanja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2012. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je bilo više žena nego muškaraca samo u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (žena 2.402, a muškaraca 2.230), dok je više muškaraca bilo u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (muškaraca 471, a žena 464), zatim u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 1.561, a žena 1.013), te u starosnoj dobi preko 60 godina (muškaraca 406, a žena 291). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 4.668 ili 52,82% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 4.170 ili 47,18% su privremeni boravci izdati ženama.

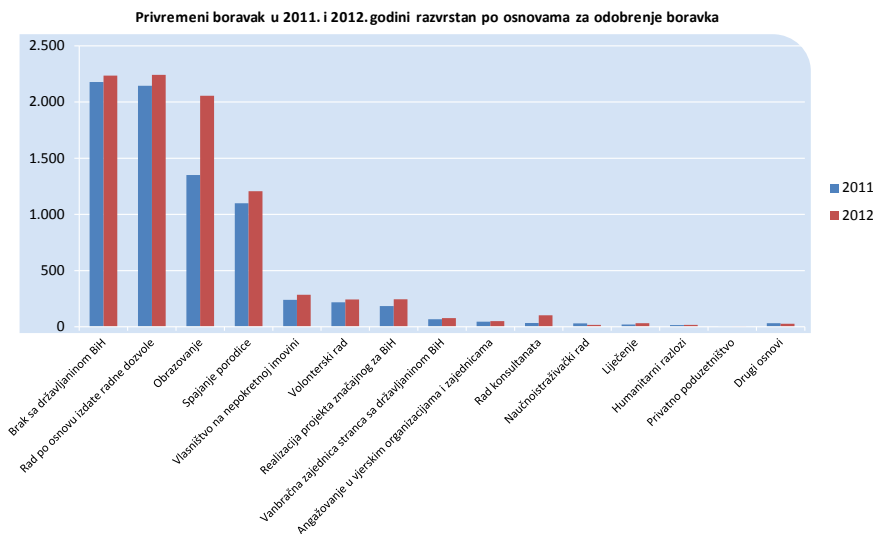
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2012. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: braka sa državljaninom BiH (2.234), izdate radne dozvole (2.242), obrazovanja (2.055) i spajanja porodice (1.207), što ukupno predstavlja 87,55% svih privremenih boravaka. U cilju definisanja aktuelnih kretanja legalnih imigracija na osnovu odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2011. i 2012. godinu, sa posebnim akcentom na 2012. godinu, razvrstan po osnovama, kao i učešće pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tabela 13. Privremeni boravak u 2011. i 2012. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnovi boravka	2011	% u Σ 2011	2012	% u Σ 2012	% 2012/2011
Brak sa državljaninom BiH	2.177	28,42%	2.234	25,28%	2,62%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	2.144	27,99%	2.242	25,37%	4,57%
Obrazovanje	1.351	17,63%	2.055	23,25%	52,11%
Spajanje porodice	1.099	14,35%	1.207	13,66%	9,83%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	240	3,13%	286	3,24%	19,17%
Volonterski rad	218	2,85%	244	2,76%	11,93%
Realizacija projekta značajnog za BiH	184	2,40%	245	2,77%	33,15%
Vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH	67	0,87%	77	0,87%	14,93%
Angažovanje u vjerskim organizacijama i zajednicama	45	0,59%	50	0,57%	11,11%
Rad konsultanata	34	0,44%	103	1,17%	202,94%
Naučnoistraživački rad	31	0,40%	18	0,20%	-41,94%
Liječenje	20	0,26%	32	0,36%	60,00%
Humanitarni razlozi	16	0,21%	17	0,19%	6,25%
Privatno poduzetništvo	2	0,03%	1	0,01%	-50,00%
Drugi osnovi	33	0,43%	27	0,31%	-18,18%
Ukupno	7.661	100,00%	8.838	100,00%	15,36%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2012. godini strancima odobren je po osnovu: vlasništva na nepokretnoj imovini (286), volonterskog rada (244), realizacije projekta značajnog za BiH (245), vanbračne zajednice stranca sa državljaninom BiH (77), angažovanja u vjerskim organizacijama i zajednicama (50), rada konsultanata (103), naučno istraživačkog rada (18), liječenja (32), humanitarnih razloga (17), privatnog poduzetništva (1) i po drugim osnovama (27).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2011. i 2012. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

S obzirom da se od 2003. uočava konstantan rast broja izdatih dozvola za privremeni boravak, osim u 2011. godini gdje je došlo do blagog pada, može se zaključiti da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana, a da je u 2011. godini došlo do promjene rastućeg trenda gdje se uočava blagi pad od 5,78%, navest ćemo da je taj pad prouzrokovan smanjenjem broja izdatih dozvola za privremeni boravak po osnovu obrazovanja, spajanja porodice, braka sa državljaninom BiH, kao i privatnog poduzetništva. Značajno je napomenuti da je u 2012. godini došlo do povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak skoro po svim osnovama osim za naučnoistraživački rad. Odobreni privremeni boravci u BiH po osnovu posjedovanja nekretnine, iako u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH u 2012. godini iznosi samo 3,24% veoma je značajan pokazatelj, pogotovu ako se uzme u obzir pravne odredbe koje definišu da se navedeni osnov privremenog boravka može odobriti kad stranac pored ispunjavanja opštih uslova za odobrenje boravka treba da ispuni i posebne uslove kao što su: dokaz o vlasništvu nepokretne imovine, dokaz o posjedovanju efektivne veze sa BiH te dokaz da u nepokretnoj imovini ima obezbjeđen odgovarajući stambeni prostor za boravak. Da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovu braka sa državljanima BiH koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2012. godini iznose 25,28%, kao i privremeni boravak po osnovu spajanja porodice koji iznosi 13,66% ukupno odobrenih privremenih boravaka u 2012. godini.

Statistički podaci iz 2012. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovu izdate radne dozvole, na osnovu braka sa državljanima BiH, po osnovu obrazovanja i privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

Tabela 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2012. godini po državama

OSNOV BORAVKA	Srbija	Turska	Hrvatska	Crna Gora	Kina	Ostale države	UKUPNO
Rad po osnovu izdate radne dozvole	605	277	191	83	434	652	2.242
Brak sa državljaninom BiH	499	49	453	335	2	896	2.234
Obrazovanje	504	1.117	123	130	2	179	2.055
Spajanje porodice	221	259	71	92	146	418	1.207
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	54	-	55	11	-	166	286
Realizacija projekta značajnog za BiH	10	78	95	-	-	62	245
Volonterski rad	3	52	3	1	-	185	244
Rad konsultanata	25	1	8	-	-	69	103
Vanbračna zajednica stranca sa državljaninom BiH	27	-	13	8	-	29	77
Angažovanje u vjerskim organizacijama i zajednicama	4	5	10	-	-	31	50
Liječenje	17	-	5	1	-	9	32
Drugi osnovi	-	5	-	1	-	21	27
Naučnoistraživački rad	7	-	1	-	-	10	18
Humanitarni razlozi	3	-	3	-	-	11	17
Privatno poduzetništvo	-	-	-	-	-	1	1
UKUPNO	1.979	1.843	1.031	662	584	2.739	8.838

Obrazovanje je naročito čest osnov boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešći osnov boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka na osnovu izdatih radnih dozvola i spajanja porodice. Državljanima Hrvatske i Crne Gore najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovu braka sa državljanima BiH. Državljanima Kine najčešće imaju privremeni boravak po osnovu izdate radne dozvole i spajanja porodice.

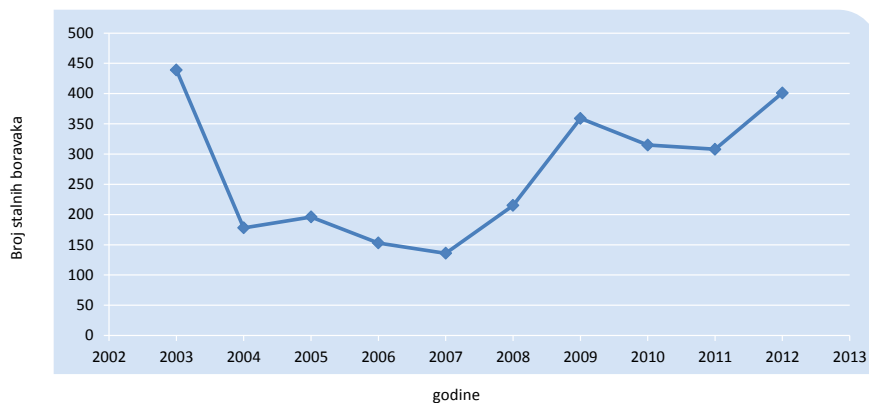
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Tabela 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2003. do 2012. godine

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Stalni boravak	439	178	196	153	136	215	359	315	308	401

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2003. do 2012. godine

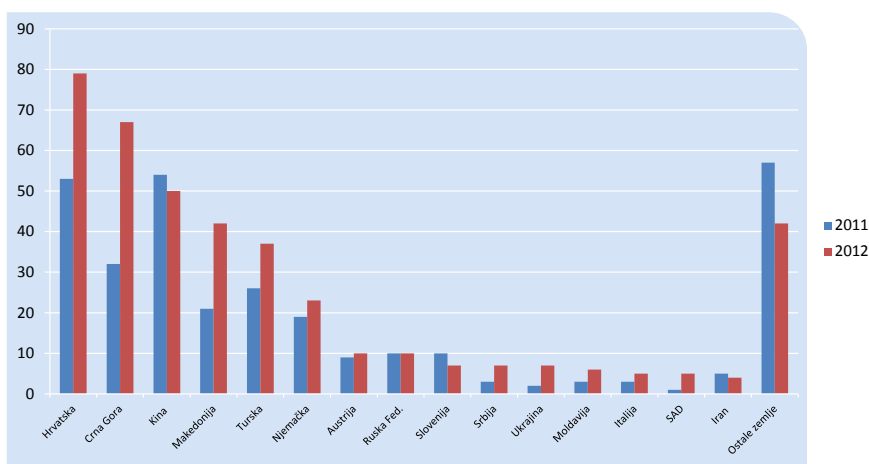
Vidljivo je da se kod dozvola za privremeni boravak od 2003. do 2010. godine uočava kontinuirani rast sa ujednačenim intenzitetom, dozvole za stalni boravak imaju izrazito opadajući trend u periodu od 2003. do 2004. godine. Analizom je utvrđeno da je navedeni opadajući trend u ovom periodu posljedica izmjene pravne regulative. Zakon o kretanju i boravku stanaca i azilu koji je donešen u 2003. godini propisao je da je za podnošenje zahtjeva za stalni boravak, pored drugih uslova, potrebno da stranac na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, a prethodno važeći Zakon o imigraciji i azilu BiH propisivao je da taj period može biti kraći ako zahtjev podnese član porodice državljanina BiH uz ograničenje da bračni drug državljanina BiH podliježe periodu čekanja od godinu dana nakon datuma sklapanja braka. Također, prethodno važećim zakonom je bilo propisano da se članovima uže porodice stranca boravak odobrava u istom periodu za vrijeme kojeg boravi stranac sa kojim se spajaju. Od 2009. godine uočava se trend blagog pada odobrenja stalnih boravaka stranaca u BiH i isti se nastavlja i u 2011. godini, s tim da je u 2012. godini došlo do značajnog rasta broja stalnih boravaka za 30,19%.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentujemo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u toku 2011. i 2012. godine.

Tabela 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2011	2012	%
1.	Hrvatska	53	79	49,06%
2.	Crna Gora	32	67	109,38%
3.	Kina	54	50	-7,41%
4.	Makedonija	21	42	100,00%
5.	Turska	26	37	42,31%
6.	Njemačka	19	23	21,05%
7.	Austrija	9	10	11,11%
8.	Ruska Fed.	10	10	0,00%
9.	Slovenija	10	7	-30,00%
10.	Srbija	3	7	133,33%
11.	Ukrajina	2	7	250,00%
12.	Moldavija	3	6	100,00%
13.	Italija	3	5	66,67%
14.	SAD	1	5	400,00%
15.	Iran	5	4	-20,00%
16.	Ostale zemlje	57	42	-26,32%
Ukupno		308	401	30,19%

Grafčki prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2011. i 2012. godini razvrstan po državama

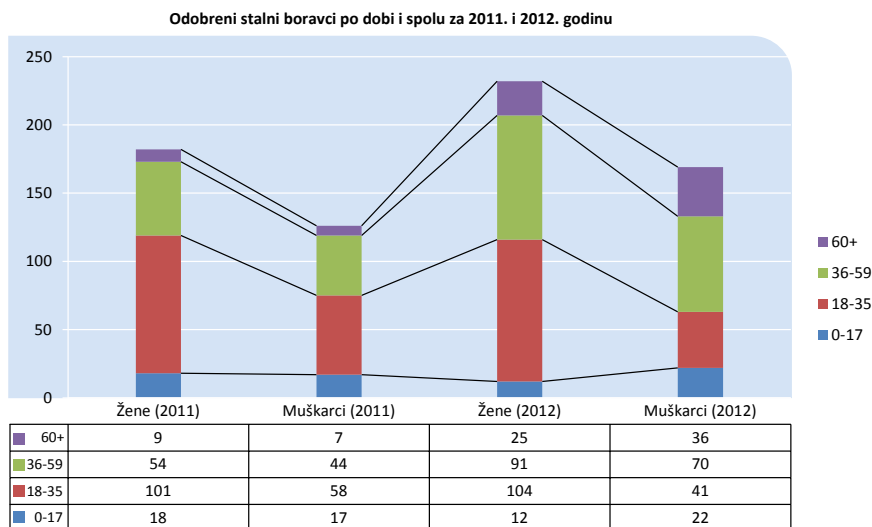
Broj odobrenih stalnih boravaka strancima u BiH u 2012. godini se povećao za 30,19% u odnosu na prethodnu godinu.

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2011. i 2012. godini su bile Hrvatska, Crna Gora, Kina, Makedonija i Turska.

Analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.

U cilju definisanja profila stranih državljanina koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2012. godini prezentujemo polnu i starosnu strukturu

iz koje se uočava da je bilo manje žena nego muškaraca u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 25, a muškaraca 36) kao i u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (žena 12, a muškaraca 22), dok je manje muškaraca bilo u u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (žena 91, a muškaraca 70) i u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (žena 104, a muškaraca 41). Posmatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2012. godini, 232 ili 57,86% su stalni boravci izdati ženama, a 169 ili 42,14% su stalni boravci izdati muškarcima, što je skoro identičan odnos bio i u prethodnim godinama.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

Prema izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2012. godinu, ova Služba je vršila inspeksijske kontrole boravka stranaca nad fizičkim i pravnim licima koji pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljani, kontrole adresa stanovanja i promjene adresa.¹¹ Ove kontrole su jedan od osnovnih načina otkrivanja ilegalnih imigranata u BiH, te vode poduzimanju mjera prema strancima.

Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH.

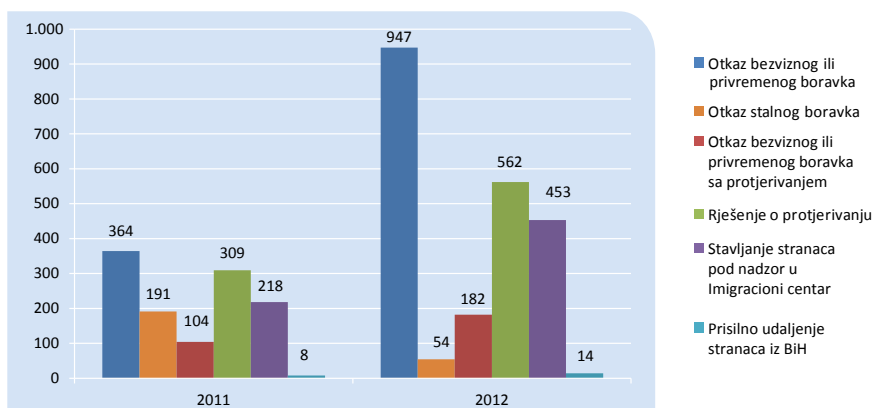
¹¹ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2011. do 31.12.2011. g“. Sarajevo, januar 2011., str. 21.

Prezentujemo uporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2011. i 2012. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su poduzete prema strancima u BiH.

Tabela 17. Broj poduzetih mjera u 2011. i 2012. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2011	2012	%(2012/2011)
1.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka	364	947	160,16
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	191	54	-71,73
3.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privr. boravka sa protjerivanjem	104	182	75,00
4.	Rješenja o protjerivanju	309	562	81,88
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar	218	453	107,80
6.	Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	8	14	75,00

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2011. i 2012. godini razvrstan po vrstama mjera

Iz prezentovanih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu znatno veći i iznosi 85,26%. Broj izrečenih mjera prema strancima u posljednje dvije godine je rezultat kontinuiranih operativnih aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju saznanja i informacija o organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, pravcima kretanja ilegalnih migranata, te blagovremenim dostavljanjem informacija drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što je rezultiralo procesuiranjem lica umiješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana, a samim tim i smanjenjem ilegalnih ulazaka stranaca u BiH, također pojačanim aktivnostima agencija za provođenje zakona na sprječavanju i suzbijanju ilegalnih migranata, kao i procesuiranje lica umiješanih u navedena krivična djela, dovelo je do toga da pravac i ruta kretanja ilegalnih migranata obilazi područje BiH, a ide preko Srbije prema Mađarskoj i dalje prema zemljama Zapadne Evrope.

Također prema navodima iz Izvještaja o radu Službe za poslove sa strancima za 2012. godinu „Služba je inicirala sprovođenje planskih aktivnosti kontrole stranaca po osnovu obrazovanja na cijeloj teritoriji BiH, jer su prikupljena saznanja upućivala na to da se na teritoriji BiH obrazuje veliki broj stranih državljana, najviše iz zemalja okruženja, koji nemaju regulisan boravišni status u skladu sa Zakonom. Preduzimanjem mjera i radnji od strane

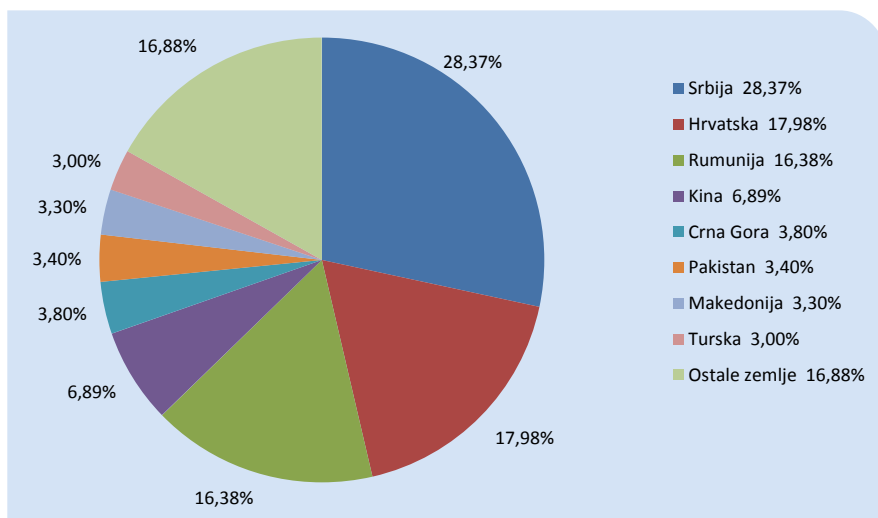
Terenskih centara i inspektora za strance na terenu rezultiralo je pronalaskom stranih državljana bez regulisanog boravišnog statusa, što je rezultiralo velikim povećanjem otkaza bezviznih boravaka¹²

4.1. Otkaz boravka

Tokom 2011. godine ukupno je otkazano 555 boravaka (364 bezviznih ili privremenih boravaka, te 191 stalni boravak).

Tokom 2012. godine, ukupno je otkazan 1.001 boravak (947 bezviznih ili privremenih i 54 stalni boravak).

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2012. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Najviše rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Hrvatske, Rumunije i Kine. Općenito su najčešći razlozi za donošenje rješenja o otkazu boravka: „stranac ne poštuje javni poredak BiH ili preduzima aktivnosti narušavanja sigurnosti BiH“, zatim „rad bez posjedovanja radne dozvole“ i „izmjene okolnosti na osnovu kojih je izdato odobrenje boravka u takvoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja boravka“.

4.2. Rješenja o protjerivanju

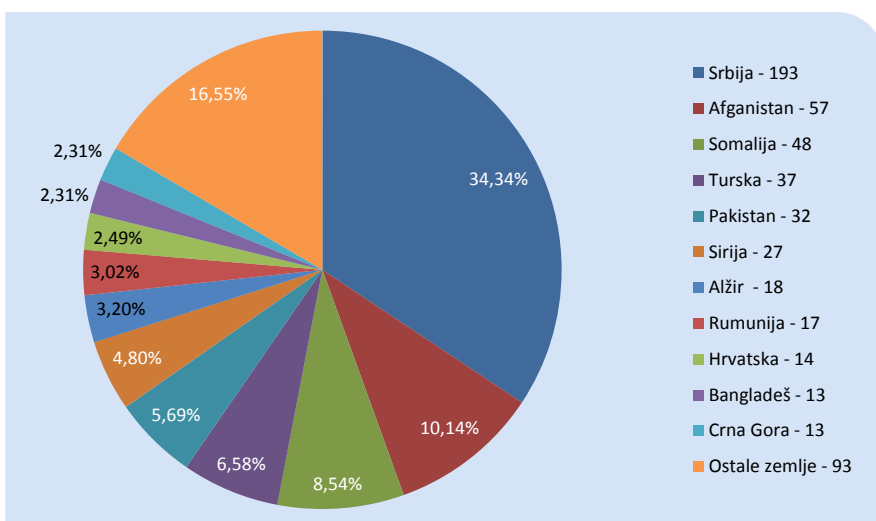
Tokom 2011. godine, doneseno je ukupno 309 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2012. godini iznosio 562 što predstavlja povećanje od 81,88%.

12 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu za period 1.1.2012. do 31.12.2012. g“. Sarajevo, januar 2013., str. 24.

Također u 2012. godini su donešena 182 rješenja o otkazu bezvизnog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2011. godini iznosio 104.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2012. godini izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su prekršili propise o prelasku državne granice ili ostali u BiH nakon perioda važenja vize ili odobrenog boravka, osobama prihvaćenim na osnovu Sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama kojima je otkazan boravak a u određenom roku nisu dobrovoljno napustili zemlju, te ostalih propisanih razloga. Mjerom protjerivanja se također strancima zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom periodu od 1 do 5 godina.¹³

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2012. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

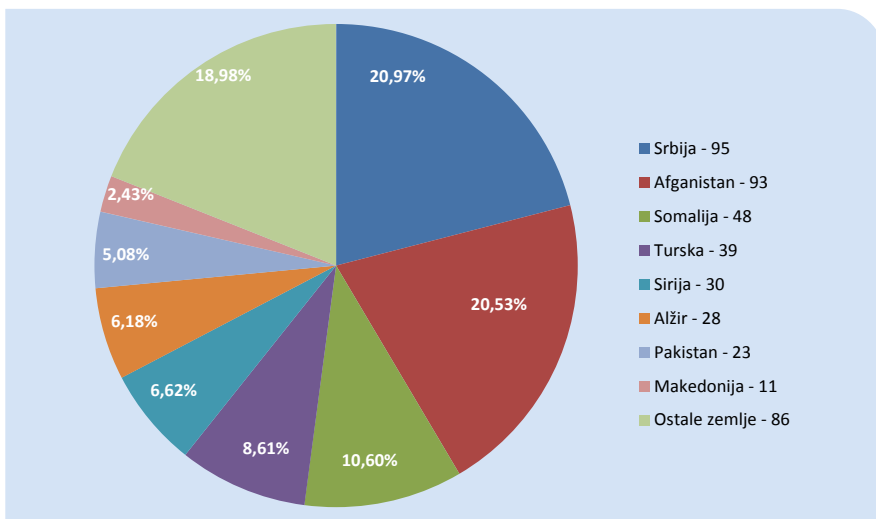
Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta. Funkcionisanjem Imigracionog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sistem progona stranaca iz zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljenja smjestiti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti

¹³ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu za period 1.1.2012. do 31.12.2012. g“. Sarajevo, januar 2013., str. 26.

zemlju ili je prihvaćen po osnovu sporazuma o readmisiji, odnosno prijetnja javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tokom 2011. godine, ukupno je 218 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, zatim Turske, Afganistana i Palestine. Također u 2011. godini je 48 lica smješteno pod nadzor u mjestu boravišta.

Tokom 2012. godine, ukupno su 453 stranca stavljena pod nadzor u Imigracioni centar što predstavlja značajno povećanje od 107,80%. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, zatim Afganistana, Somalije, Turske, Sirije, Alžira i Pakistana. Također u 2012. godini je 67 lica smješteno pod nadzor u mjestu boravišta.

Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2012. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima „od ukupnog broja korisnika koji su boravili u Centru, na osnovu Sporazuma o readmisiji u 2012. godini, u Imigracioni centar smješteno je 100 lica koja su prihvaćena na osnovu sporazuma o readmisiji sa Republikom Hrvatskom i Evropskom unijom, a također je prihvaćeno i 15 lica iz kazneno-popravnih zavoda koji su nakon provedenih procedura i izvršenih provjera predati zemljama porijekla.“¹⁴ Također, prema istom Izvještaju Službe za poslove sa strancima „Služba je vršila dobrovoljni povratak za ukupno 160 lica (od tog broja je 12 maloljetnih lica u pratnji staratelja i jedno maloljetno lice bez staratelja), zatim su ukupno 203 lica (od ovog broja je 20 maloljetnih lica) predata po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, zatim 85 lica (od ovog broja je 11 maloljetnih lica) po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, te 4 lica (od ovog broja jedno je maloljetno lice) po osnovu Sporazuma između

14 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2012. do 31.12.2012. g.“ Sarajevo, januar 2013., str. 35.

Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit.“¹⁵

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu donešeno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima tokom 2011. godine prisilno je udaljeno 8 stranaca, a u 2012. godini za 14 stranaca je donešen zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju i isti su prisilno udaljeni iz BiH. Ovako mali broj prisilnih udaljenja je posljedica odluke stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritarno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Povratak neregularnih migranata

Povratak neregularnih migranata prezentuje podatke i analizira kretanja osnovnih parametara u oblastima:

- ◊ Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- ◊ Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- ◊ Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji,
- ◊ Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH.

5.1. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

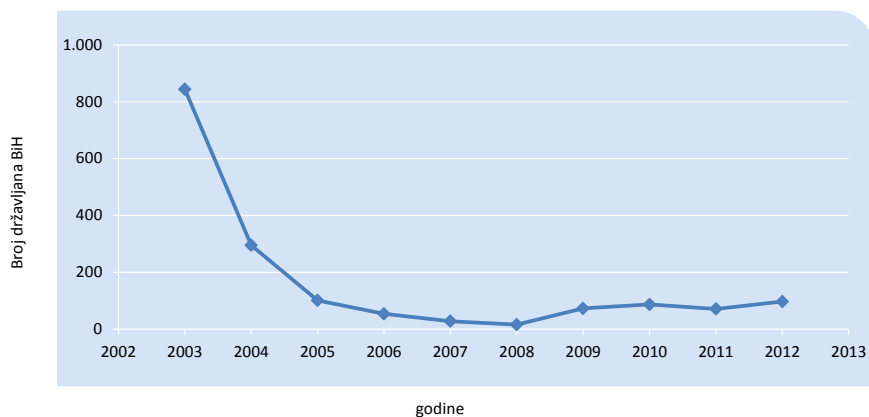
Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih povratka državljana BiH iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog povratka su realizovani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tabela 18. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2003. do 2012. god.

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	UKUPNO
Osobe	844	295	101	54	28	16	73	87	71	88	1.657

¹⁵ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2012. do 31.12.2012. g.“ Sarajevo, januar 2013., str. 36.

Grafički prikaz broja vraćenih državljana BiH od 2003. do 2012. godine uz asistenciju IOM-a

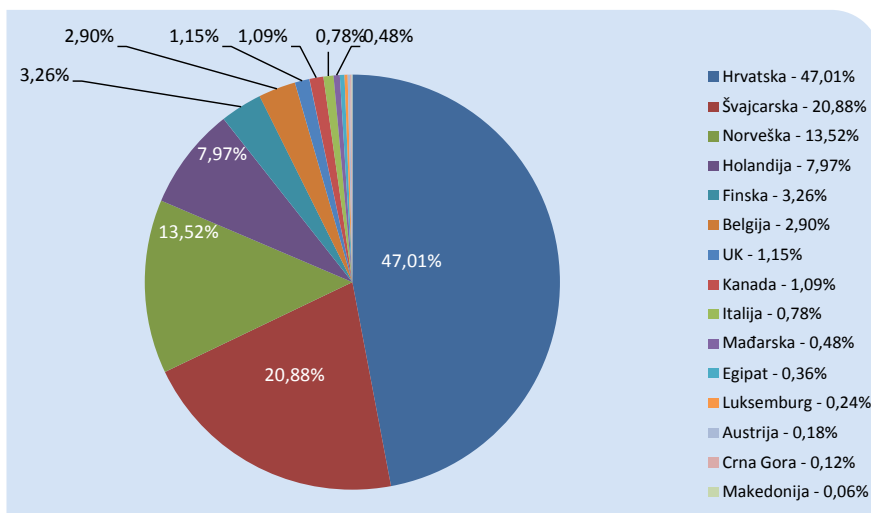
Po programima IOM-a u periodu od 2003. godine do 2012. godine dobrovoljno se vratilo 1.657 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentovanim podacima u periodu od 2003. do 2008. godine uočava se stalan opadajući trend državljana BiH koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način. U 2012. godini uočen je porast broja vraćenih državljana BiH od skoro 24%. Zadnjih godina veoma mali broj državljana BiH se odlučuje za dobrovoljni povratak uz pomoć IOM-a, što može biti posljedica nedostatka finansijskih sredstava za navedene programe, ali i pokazatelj da su državljani BiH riješili svoj status u zemljama domaćinima.

Tabela 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

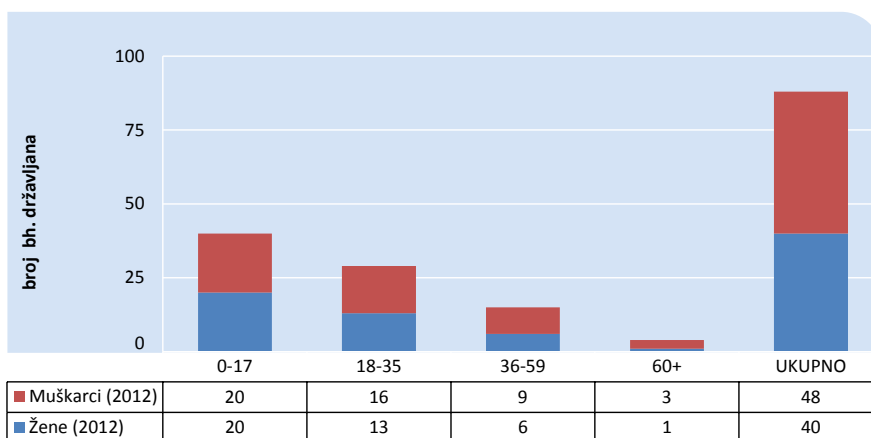
Red. br.	DRŽAVA	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Ukupno
1.	Hrvatska	591	185	-	1	-	2	-	-	-	-	779
2.	Švajcarska	12	35	57	27	15	7	56	76	33	28	346
3.	Norveška	139	41	18	1	12	4	1	1	7	-	224
4.	Holandija	79	25	8	4	-	-	-	-	-	16	132
5.	Finska	11	1	4	3	-	-	8	4	4	19	54
6.	Belgija	9	4	-	2	1	-	5	2	20	5	48
7.	UK	-	3	6	9	-	1	-	-	-	-	19
8.	Kanada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	18
9.	Italija	3	1	6	2	-	1	-	-	-	-	13
10.	Mađarska	-	-	1	2	-	-	-	3	1	1	8
11.	Egipat	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
12.	Luksemburg	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	4
13.	Austrija	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	3
14.	Crna Gora	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
15.	Makedonija	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Ukupno	844	295	101	54	28	16	73	87	71	88	1.657

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u periodu od 2003. do 2012. godine, uočava se da je najveći broj povratka realizovan iz Hrvatske (47%), a zatim Švajcarske (21%), Norveške (13,5%), Holandije (8%), Finske (3%), Belgije (3%), dok je navedeni povratak iz svih ostalih zemalja iznosio 4,5%. Najveći povratak državljana BiH u 2012. godini je bio iz Švajcarske.

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2003. do 2012. godine po zemljama iz kojih su se vratili

Grafički prikaz broja bh. državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2012. godini prema dobi i polu

U 2012. godini 88 bh. državljana dobrovoljno su se vratila u BiH, od toga 48 osoba muškog pola i 40 osobe ženskog pola. Najveći broj korisnika ovog programa bilo je u dobi manjoj od 35 godina starosti.

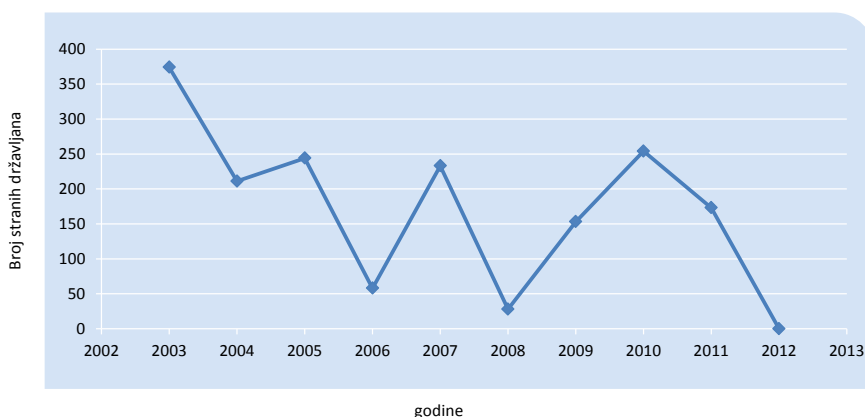
5.2. Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba da napusti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za povratak može da koristi pomoć IOM-a i da realizuje svoj povratak po programu „Pomoć pri dobrovoljnom povratku neregularnih migranata“ (u daljem tekstu -AVR) koji implementira IOM.

Tabela 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2003. do 2012. god.

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	UKUPNO
Osobe	374	211	244	58	233	28	153	254	173	0	1.728

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a od 2003. do 2012. godine

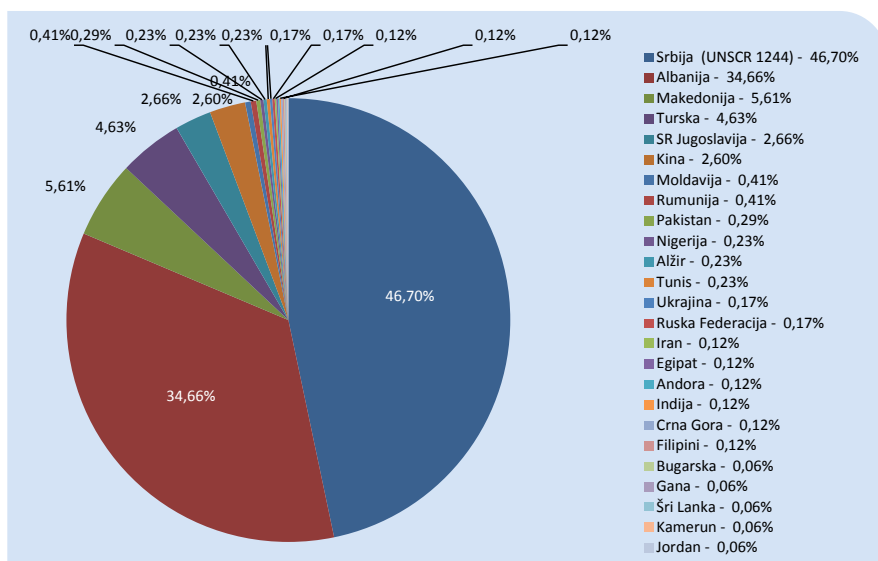
Po programima IOM-a u periodu od 2003. godine do 2012. godine dobrovoljno je vraćeno 1.728 stranih državljana iz BiH u zemlje porijekla. Prema prezentovanim podacima ovaj vid povratka svoj maksimum je imao u 2003. godini kada su vraćena 374 stranca iz BiH. U posmatranom periodu značajan pad ovog vida dobrovoljnog povratka je uočen u 2006. i 2008. godini. Navedeni pad u povratku zabilježen u 2006. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program i procedure implementacije istog u tom periodu koje su podrazumjevale da se po AVR programu može vratiti stranac samo ako je dokazano da je pošao prema zemljama zapadne Evrope. Pad povratka u 2008. godini je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program. U 2009. i 2010. godini došlo je do ponovnog porasta broja korisnika AVR programa, s tim da je u 2011. godini uočen pad od nekih 32%. Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u 2012. godini nije organizovao nijedan dobrovoljni povratak iz BiH putem AVR programa.

Kad se analizira kontinuitet povratka uočava se po godinama stalan povratak državljana Srbije porijeklom sa Kosova, Albanije i Makedonije, a potom slijede državljani Turske i Kine.

Tabela 21. Povratak stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama povratka

R.Br.	DRŽAVA	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Ukupno
1.	Srbija (UNSCR 1244)	204	62	91	36	70	9	68	132	135	-	807
2.	Albanija	59	106	125	15	136	18	52	84	4	-	599
3.	Makedonija	23	19	17	3	11	1	12	11	-	-	97
4.	Turska	8	5	5	2	13	-	10	14	23	-	80
5.	SR Jugoslavija	31	9	4	2	-	-	-	-	-	-	46
6.	Kina	36	6	-	-	-	-	1	2	-	-	45
7.	Moldavija	3	-	-	-	-	-	1	1	2	-	7
8.	Rumunija	1	3	-	-	-	-	3	-	-	-	7
9.	Pakistan	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
10.	Nigerija	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
11.	Alžir	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4
12.	Tunis	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4
13.	Ukrajina	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	3
14.	Ruska Federacija	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	3
15.	Iran	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
16.	Egipat	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
17.	Andora	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
18.	Indija	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
19.	Crna Gora	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
20.	Filipini	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
21.	Bugarska	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
22.	Gana	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
23.	Šri Lanka	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
24.	Kamerun	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
25.	Jordan	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Ukupno	374	211	244	58	233	28	153	254	173	0	1.728

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2003. do 2012. godine po zemljama u koje su vraćeni

5.3. Prihvat i povratak po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju povratak državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije jedne ugovorne strane direktno otišle na teritoriju druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvata državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektor za imigraciju, a u dijelu prihvata državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao i povratak iz BiH realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

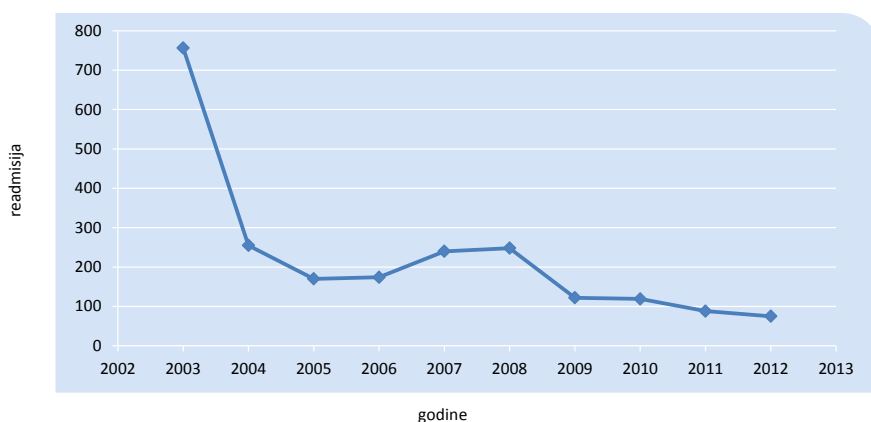
Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum sa Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovu“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorije BiH otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji sa Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvata državljana trećih zemalja koji su preko teritorije BiH bilo na osnovu legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Evrope. U cilju prezentovanja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH, prikazujemo prihvat u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu sa Republikom Hrvatskom.

Tabela 22. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom

Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Prihvat osoba u BiH	756	255	170	174	240	248	122	119	88	75

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom

Analizirajući trend prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom uočava se značajan pad u periodu 2004. u odnosu na 2003. godinu što je posljedica naljepnica za vize i boravišne dozvole u maju 2002. godine. Uoprednom analizom više pokazatelja dolazimo do zaključka da posljednjih godina dolazi do značajnog pada prihvata državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa R. Hrvatskom, te se može izvesti zaključak da su nadležni organi BiH oblast imigracija stavili pod značajnu kontrolu i ostvarili zapažene rezultate.

Izveštaji Granične policije BiH su korišteni, kao ključni izvor za sumarni pregled podataka za 2011. i 2012. godinu.

Granična policija BiH redovno izvještava o prihvatu osoba čiji je boravak protuzakonit ili su protuzakonito ušli u Hrvatsku preko teritorije BiH, po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom.

Prema podacima iz 2011. godine, prihvaćeno je 329 osoba od čega je 88 stranih državljana i 241 državljanin BiH, dok je BiH Hrvatskoj predala 10 osoba, od čega su 9 državljanin Republike Hrvatske i jedan državljanin Afganistana.¹⁶

Broj prihvaćenih osoba u 2012. godini je iznosio 236 (od čega je 75 stranih državljana i 161 državljanin BiH) što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja smanjenje od 28,27%.¹⁷ Također je izvršena readmisija iz BiH 15 stranih državljana u Hrvatsku i to: 10 državljana Hrvatske i 5 državljana Sirije.

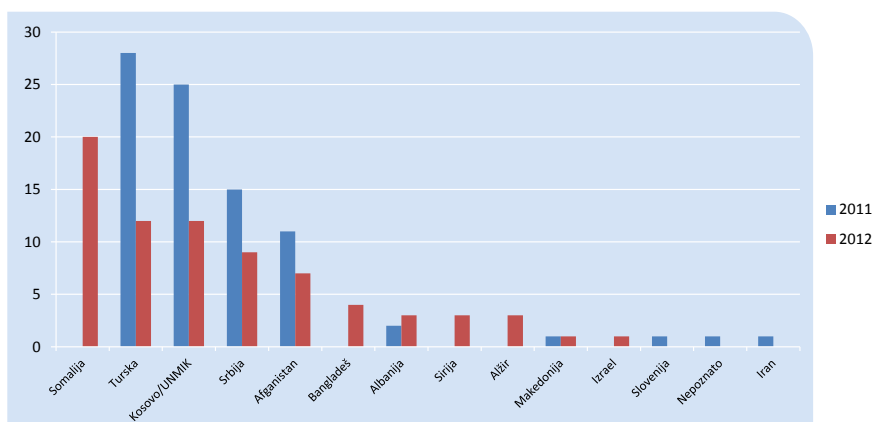
16 Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2011. godinu“. Sarajevo, januar 2012. godine, str. 10.

17 Granična policija BiH. „Izveštaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu“. Sarajevo, januar 2013. godine, str. 11.

Tabela 23. Prihvat državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom za 2011. i 2012. godinu

R.br.	Država	2011	2012	%
1.	Somalija	-	20	-
2.	Turska	28	12	-57,14%
3.	Kosovo/UNMIK	25	12	-52,00%
4.	Srbija	15	9	-40,00%
5.	Afganistan	11	7	-36,36%
6.	Bangladeš	-	4	-
7.	Albanija	2	3	50,00%
8.	Sirija	-	3	-
9.	Alžir	-	3	-
10.	Makedonija	1	1	0,00%
11.	Izrael	-	1	-
12.	Slovenija	1	-	-100,00%
13.	Nepoznato	1	-	-100,00%
14.	Iran	1	-	-100,00%
15.	Moldavija	1	-	-100,00%
16.	Irak	1	-	-100,00%
17.	Hrvatska	1	-	-100,00%
Ukupno		88	75	-14,77%

Grafički prikaz prihvata državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu sa R. Hrvatskom za 2011. i 2012. godinu

Analizom podataka uočava se u 2012. godini značajno povećanje prihvata u BiH po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom državljana Somalije, dok je vidljivo i značajno smanjenje prihvata državljana Turske, Kosova, Srbije i Afganistana.

5.3.2. Prihvat i povratak po drugim sporazumima o readmisiji

Po svim drugim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvata državljana BiH, u 2012. godini obrađen je prihvat za 398 osoba. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH prihvat je odobren za 319 osoba koje su bile državljani BiH, a za 79 osoba je odbijen prihvat jer iste nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvata državljana BiH u 2011. i 2012. godini je realizovan po sporazumu o readmisiji između Vijeća ministara BiH i Vlade Švajcarske (41,77%).

Tabela 24. Prihvat državljana BiH u 2011. i 2012. godini po osnovu zahtjevâ za readmisiju

R.br.	Država	2011	2012
1.	Švajcarska	89	104
2.	Finska	-	65
3.	Njemačka	18	41
4.	Hrvatska	11	34
5.	Belgija	2	24
6.	Austrija	15	15
7.	Švedska	-	14
Ukupno		143	319

Analizirajući prezentovane podatke koji pokazuju da je po osnovu sporazumâ o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti prihvaćeno 319 državljana BiH i podatak iz Izvještaja o radu Granične policije BiH za 2012. godinu da su tokom 2012. godine vraćena 1.662 državljanina BiH, od toga po osnovu zahtjeva za readmisiju 1.432 državljana BiH¹⁸, uočeno je da se značajan broj državljana BiH, njih 1.113, samoinicijativno vratilo u BiH, jer isti nisu najavljivani.

Što se tiče predaje lica po osnovu sporazuma o readmisiji, ukupno su predana 292 lica, od čega su 203 lica predato po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak i boravak nezakonit, 85 lica po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit i 4 lica po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit.¹⁹

5.4. Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH

Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u proteklom periodu proračunavamo posredstvom podataka koje vodi Granična policija BiH pod nazivom „deportacije“, u kojim su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorije BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju porijekla, te parametara vezanih za asistiranje prisilni i dobrovoljni povratak.

Prema podacima Granične policije BiH, broj deportacija iz BiH je povećan za 351 osobu ili 63,93% u 2012. godini u odnosu na prethodnu 2011. godinu.²⁰

18 Granična policija BiH. „Izvještaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu“. Sarajevo, januar 2013. godine, str. 13.

19 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvještaj o radu za period 1.1.2012. do 31.12.2012. g.“ Sarajevo, januar 2013., str. 36.

20 Granična policija BiH. „Izvještaj o radu Granične policije BiH za 2012. godinu“. Sarajevo, januar 2013. godine, str. 12.

Tabela 25. Broj deportovanih stranih državljana u 2011. i 2012. godini

R.br.	Država	2011	2012	R.br.	Država	2011	2012
1.	Srbija (uk. Kosovo)	309	303	31.	Liban	1	2
2.	Rumunija	28	107	32.	Kanada	-	2
3.	Hrvatska	13	74	33.	Saudijska Arabija	-	2
4.	Turska	42	58	34.	Velika Britanija	-	2
5.	Afganistan	30	54	35.	Ruska Federacija	4	1
6.	Somalija	-	49	36.	Ukrajina	3	1
7.	Pakistan	6	36	37.	Francuska	1	1
8.	Crna Gora	15	34	38.	Irak	1	1
9.	Makedonija	5	26	39.	Brazil	-	1
10.	Alžir	7	15	40.	Bugarska	-	1
11.	Bangladeš	-	12	41.	Etiopija	-	1
12.	Njemačka	1	10	42.	Južna Afrika	-	1
13.	Sirija	-	10	43.	Koreja, Republika	-	1
14.	Albanija	4	9	44.	Makao	-	1
15.	Iran	4	8	45.	Nepal	-	1
16.	Indija	1	8	46.	Norveška	-	1
17.	Kina	14	7	47.	Obala Slonovače	-	1
18.	Slovenija	5	7	48.	Švajcarska	-	1
19.	Moldavija	4	6	49.	Tajvan	-	1
20.	SAD	1	6	50.	Uzbekistan	-	1
21.	Maroko	-	6	51.	Jordan	8	-
22.	Italija	2	5	52.	Izrael	6	-
23.	Tunis	8	4	53.	Poljska	6	-
24.	Austrija	-	4	54.	Nigerija	4	-
25.	Eritreja	-	4	55.	Kamerun	3	-
26.	Holandija	-	4	56.	Dominikanska Rep.	1	-
27.	Sudan	2	3	57.	Filipini	1	-
28.	Libija	-	3	58.	Indonezija	1	-
29.	Egípat	3	2	59.	Kolumbija	1	-
30.	Palestina	3	2	60.	Uganda	1	-
				Ukupno		549	900

Evidentno je povećanje broja povratka državljana Rumunije, Somalije, Pakistana, Hrvatske, Crne Gore i Afganistana.

Prema podacima Granične policije BiH u 2012. godini registrovano je 900 „deportacija“ stranih državljana iz BiH. Kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini realizovala 14 prisilnih udaljenja i također po osnovu sporazuma o readmisiji predala 292 stranca.

te je izvršila dobrovoljni povratak za 160 stranaca, a po AVR programu uz pomoć IOM-a dobrovoljno nije vraćen nijedan stranac, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 434 stranca.

Prema podacima Granične policije BiH u 2011. godini registrovano je 549 „deportacija“ stranih državljana iz BiH, kako je Služba za poslove sa strancima u istoj godini realizovala 8 prisilnih udaljenja, po AVR programu uz pomoć IOM-a dobrovoljno su vraćena 173 stranca, registrovano je samostalno dobrovoljno napuštanje teritorije BiH za 368 stranca.

Prema prezentovanim podacima samostalni dobrovoljni povratak u zemlje porijekla stranaca, kojima je rješenjem Službe za poslove sa strancima izrečena mjera napuštanja teritorije BiH, povećan je u 2012. godini za značajnih 140,76% u odnosu na iste parametre u 2011. godini.

Realno je procjenjivati da je samostalni dobrovoljni povratak i veći jer postoji mogućnost da stranci koji mogu prelaziti granicu BiH sa ličnom kartom, pri napuštanju BiH ne prijave Graničnoj policiji BiH rješenje kojim je naloženo da napuste teritoriju Bosne i Hercegovine.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH do 30.06.2004. godine zaprimao je i rješavao UNHCR, po procedurama UNHCR-a.

Kompletan postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, organi BiH su preuzeli 01.07.2004. godine i postupak provode po zakonodavstvu BiH. Prvostepeni organ je Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil, a organ koji rješava po izjavljenim tužbama na prvostepena rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. U postupku po zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) ispituje se i princip „zabrane vraćanja“, a odluke koje donesi prvostepeni organ po zahtjevu za međunarodnu zaštitu mogu da budu:

- a) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se usvaja i strancu priznaje izbjeglički status u BiH;
- b) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se usvaja, ne priznaje izbjeglički status i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) se odbija, a strancu određuje rok u kojem treba dobrovoljno napustiti BiH;
- d) obustavlja se postupak po zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil) i strancu određuje rok u kojem treba dobrovoljno napustiti BiH;
- e) odbacuje se zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) i strancu određuje rok u kojem treba dobrovoljno napustiti BiH; ili
- f) zahtjev za međunarodnu zaštitu se odbija i utvrđuje se da stranac ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih članom 91. (*Princip zabrane vraćanja*, „non-refoulement“) ovog zakona.

Stranac koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i po čijem je zahtjevu doneseno pravosnažno rješenje iz člana 116. (*Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu*) tačke c) i f) kojim se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija, kojom se postupak za međunarodnu zaštitu obustavlja ili se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbacuje, ali za kojeg se u postupku po zahtjevu za međunarodnu zaštitu utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen iz BiH zbog razloga propisanih članom 91. (*Princip zabrane vraćanja, „non-refoulement“*) Zakona, prelazi u nadležnost Službe za poslove sa strancima. U ovom slučaju strancu Služba za poslove sa strancima izdaje odobrenje za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (*Privremeni boravak iz humanitarnih razloga*) stava (1) tačke d) Zakona. Izuzetno, strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH, Služba za poslove sa strancima će odrediti mjeru stavljanja pod nadzor u skladu s odredbama članova 98. do 104. Zakona. Služba za poslove sa strancima će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i drugim ministarstvima i Vijećem ministara poduzeti sve neophodne radnje u skladu sa zakonom, ostalim propisima BiH i međunarodnim pravom u vezi rješavanja konačnog statusa ovih stranaca.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnešenim zahtjevima za međunarodnu zaštitu (azil), u periodu od 2003. godine do 2012. godine. U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su UNHCR-u od 2003. godine do 30.06.2004. godine i u tom periodu azil u BiH zatražilo je 942 osobe. Sve zahtjeve koje je zaprimio UNHCR iste je i rješavao po procedurama UNHCR-a do 2006. godine. U periodu od 2003. do 2006. godine, u kom je rješavano po zaprimljenim zahtjevima od strane UNHCR-a, UNHCR je priznao izbjeglički status za 231 osobu (2003. – 20 osoba, 2004. - 41 osoba, 2005 – 163 osobe i 2006 – 7 osoba)²¹.

Nadležni organi BiH su od 01.07.2004. godine do 31.12.2012. godine zaprimili 526 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil). Po osnovu 526 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 1.223 osobe. U navedenom periodu nadležni organ BiH (Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za azil) odobrio je izbjeglički status za 8 osoba i za 29 osoba je odobrena supsidijarna zaštita.

U proteklom periodu UNHCR je realizovao i projekte preseljenja u treće zemlje, tako da je na kraju 2012. godine u BiH bilo 162 osobe sa priznatim izbjegličkim statusom.²²

U 2012. godini UNHCR je 3 osobe sa supsidijarnom zaštitom porijeklom sa Kosova preselio u Kanadu i jedna osoba sa priznatim izbjegličkim statusom se dobrovoljno vratila u zemlju porijekla (Tunis) uz asistenciju UNHCR-a.²³

U skladu sa prenosom nadležnosti, u 2004. godini međunarodnu zaštitu (azil) u BiH je zatražila 301 osoba, od toga UNHCR-u je podnešeno zahtjeva za 203 osobe, a nadležnim organima BiH je podnešeno zahtjeva za 98 osoba.

Tabela 26. Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2003. do 2012. godine

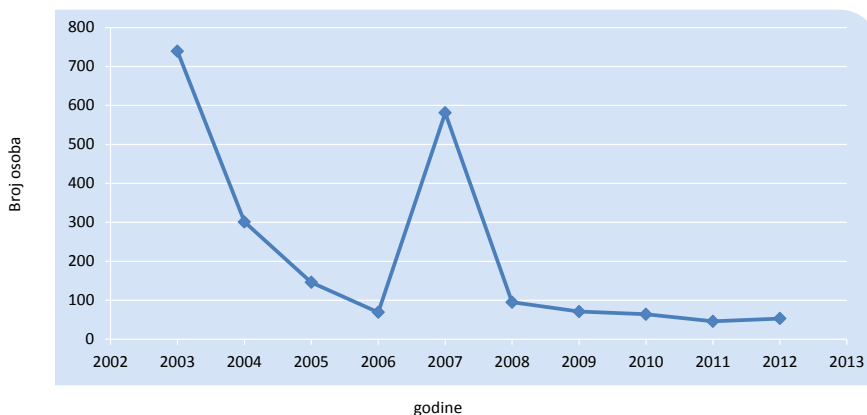
Godine	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Broj osoba	739	301	146	69	581	95	71	64	46	53

21 UNHCR je priznao izbjeglički status u BiH za 390 osoba u periodu od 1999. godine do 30.06. 2006. godine.

22 Od 162 osobe sa priznatim izbjegličkim statusom koje imaju prebivalište na teritoriji BiH, UNHCR je priznao status za 158, a nadležni organi BiH za četiri osobe.

23 UNHCR Godišnji izvještaj - 2012

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH od 2003. do 2012. godine

Velike razlike u broju osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, posmatran po godinama podnošenja zahtjeva su posljedica promjene pravne regulative koja je definisala status privremenog prihvata u postupku masovnog priliva koji se odnosio na državljane Srbije.

Posmatrajući trend podnošenih zahtjeva za azil uočava se maksimum u 2003. godini što je posljedica donošenja u novembru 2001. godine *Odluke o djelimičnom prestanku primjene uputstva o privremenom prihvatu izbjeglica iz SR Jugoslavije u BiH („Sl. glasnik BiH“ broj 28/01)*, kojom je prestala primjena statusa privremene zaštite na novopristigle osobe.

Također, očit je trend rasta broja podnesenih zahtjeva i u 2007. godini što je posljedica prestanka statusa privremenog prihvata u BiH za državljane Srbije porijeklom sa Kosova koji se desio septembra 2007. godine.

U navedenim slučajevima osobe kojima je prestao status privremene zaštite mogle su podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH, što su one uglavnom i učinile.

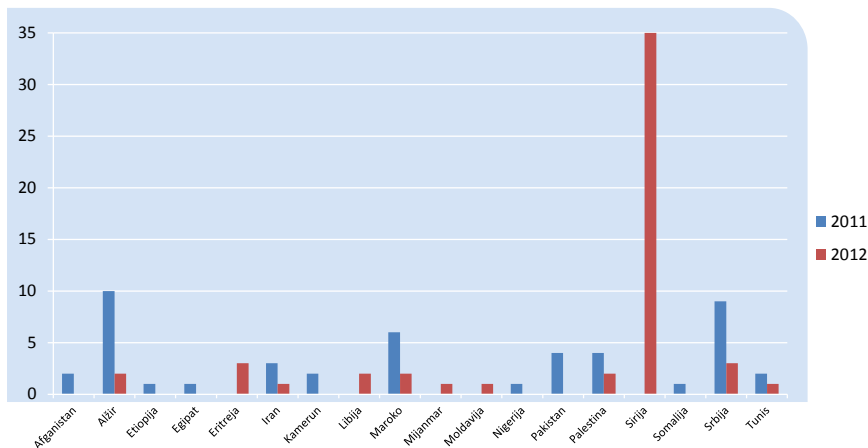
U 2012. godini dolazi do smanjenja broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u odnosu na 2011. godinu (sa 41 zahtjev na 40 zahtjeva), dok je broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) povećan za 15,22% i iznosio je 53 osobe u odnosu na 46 osoba u 2011. godini.

U cilju analize aktuelne situacije u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za međunarodnu zaštitu i broj osoba po navedenim zahtjevima za 2011. i 2012. godinu.

Tabela 27. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2011. i 2012. godini

AZIL		2011		2012		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
2.	Alžir	10	10	2	2	-80,00%	-80,00%
3.	Etiopija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
4.	Egípat	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
5.	Eritreja	-	-	3	3	-	-
6.	Iran	2	3	1	1	-50,00%	-66,67%
7.	Kamerun	1	2	-	-	-100,00%	-100,00%
8.	Libija	-	-	2	2	-	-
9.	Maroko	5	6	2	2	-60,00%	-66,67%
10.	Mijanmar	-	-	1	1	-	-
11.	Moldavija	-	-	1	1	-	-
12.	Nigerija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
13.	Pakistan	4	4	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Palestina	4	4	2	2	-50,00%	-50,00%
15.	Sirija	-	-	22	35	-	-
16.	Somalija	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
17.	Srbija	7	9	3	3	-57,14%	-66,67%
18.	Tunis	2	2	1	1	-50,00%	-50,00%
Ukupno		41	46	40	53	-2,44%	15,22%

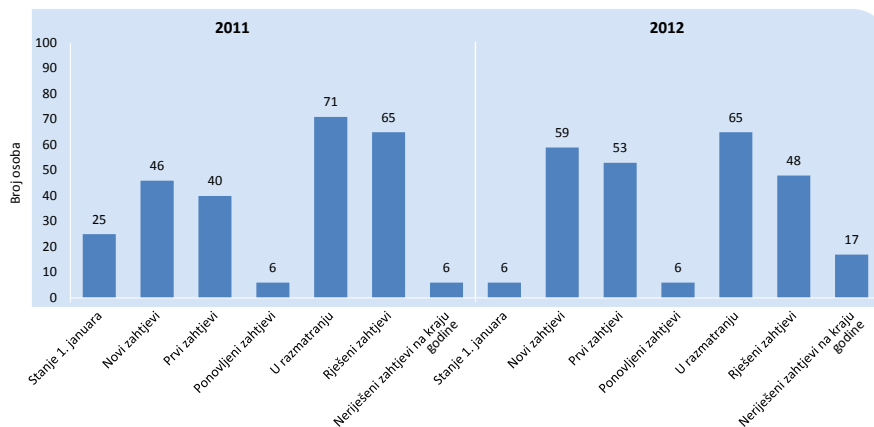
Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH u 2011. i 2012. godini

U 2012. godini najveći broj tražitelja međunarodne zaštite (azila) su državljani Sirijske Arapske Republike (22 zahtjeva za 35 osoba).

Iz ostalih zemalja podnošeni su pojedinačni zahtjevi za međunarodnu zaštitu.

U 2012. godini nije bilo podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje.

U 2011. godini od 65 donešenih rješenja 5 zahtjeva za 8 osoba je povučeno, dok je u 2012. godini od 48 donešenih rješenja 1 zahtjev za dvije osobe povučen.

U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donešenim odlukama u 2011. i 2012. godini iskazane u broju osoba.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2011. godini ukupno je podnesen 41 zahtjev za međunarodnu zaštitu u BiH za 46 osoba. Te godine, ukupno za razmatranje je bilo 63 zahtjeva za 71 osobu (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – za 25 osoba). Što se tiče strukture podnesenih zahtjeva u 2011. godini važno je napomenuti da od ukupnog broja podnesenih zahtjeva 40 osoba je bilo predmetom zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH po prvi put, dok je 5 zahtjeva za 6 osoba ponovljeno. Tokom 2011. godine odbijeno je 18 zahtjeva za 21 osobu, postupak je obustavljen na 35 zahtjeva za 39 osoba, dok su 4 zahtjeva za 5 osoba odbačeni. Na kraju 2011. godine, ostalo je neriješeno 6 zahtjeva za 6 osoba.

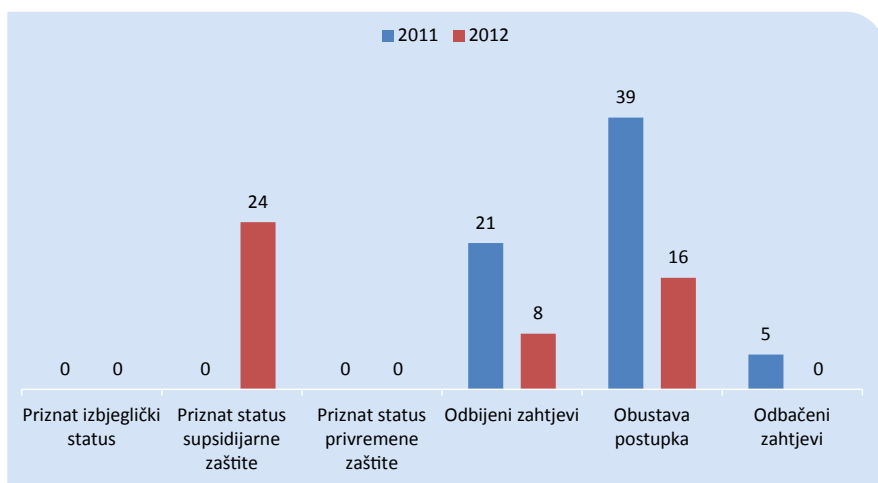
Što se tiče 2011. godine, osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (18 zahtjeva za 21 osobu) je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u 2011. godini bilo ukupno 12 (67%), a drugi razlog za odbijanje je činjenica da je zahtjev bio kontradiktoran, nevjerovatan ili nedosljedan i ukupno ih je bilo 6 (33%).

U 2011. godini je obustavljeno 35 zahtjeva za 39 osoba iz sljedećih razloga: napustio ili pokušao napustiti BiH (29 zahtjeva za 30 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (6 zahtjeva za 9 osoba).

Uzimajući u obzir i prenesene neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve u 2011. godini, što čini ukupno 63 zahtjeva za 71 osobu, najviše je bilo zahtjeva za rješavanje državljana Afganistana, Srbije, Alžira, Maroka, Palestine i Pakistana (70%). Što se tiče gore pomenute 71 osobe, prezentujemo prikaz polne i starosne strukture lica koja su zatražila međunarodnu zaštitu (azil). Među ovim zahtjevima nalazi se 19 žena (26,76%) i 52 muškarca (73,24%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (42 osobe ili 59,15% od ukupnog broja tražilaca azila), zatim slijedi dobna grupa od 36 do 59 godina (20 osoba ili 28,17%), te na kraju slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (9 osoba ili 12,68%), uz napomenu da osoba preko 60 godina nije bilo u ovoj kategoriji.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2012. godini ukupno je podneseno 40 zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH za 53 osobe. Ukupno za razmatranje je bio 51 zahtjev za 65 osoba (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina – 6 zahtjeva za 6 osoba, kao i ponovljenih 5 zahtjeva za 6 osoba). Tokom prošle godine priznat je status supsidijarne zaštite za 15 zahtjeva za 24 osobe, odbijeno je 8 zahtjeva za 8 osoba, dok je postupak obustavljen na 15 zahtjeva za 16 osoba. Odbačenih zahtjeva nije bilo tako da je na kraju 2012. godine ostalo je neriješeno 13 zahtjeva za 17 osoba.

Pregled odluka o azilu (zbirno: prvostepene i pravosnažne odluke)

Osnovni razlog za odbijanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (8 zahtjeva za 8 osoba) je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u prošloj godini bilo ukupno 7 (87,5%), a drugi razlog za odbijanje je bio „očigledna obmana ili zloupotreba postupka“ od strane tražioca azila i ukupno ih je bilo jedan (12,5%).

U 2012. godini je obustavljeno 15 zahtjeva za 16 osoba iz sljedećih razloga: napustio ili pokušao napustiti BiH (14 zahtjeva za 14 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (1 zahtjev za 2 osobe).

Uzimajući u obzir i prenesene neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve u 2012. godini, što čini ukupno 51 zahtjev za 65 osoba, daleko najviše je bilo zahtjeva za rješavanje državljanina Sirijske Arapske Republike (55,38% od ukupnog broja tražilaca azila), a što je posljedica ratnih zbivanja u toj zemlji. Što se tiče gore pomenutih 65 osoba, prezentujemo prikaz polne i starosne strukture lica koja su zatražila međunarodnu zaštitu (azil). Među ovim zahtjevima nalazi se 20 žena (30,77%) i 45 muškaraca (69,23%). Dobna struktura ovih lica pokazuje da je najzastupljenija dobna grupa od 18 do 35 godina (29 osoba ili 44,62% od ukupnog broja tražilaca azila), zatim slijedi dobna grupa od 36 do 59 godina (21 osoba ili 32,31%), zatim slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (10 osoba ili 15,38%), te na kraju slijedi dobna skupina preko 60 godina (5 osoba ili 7,69%).

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za međunarodnu zaštitu u 2012. godini (40 zahtjev za 53 osobe) vidjet ćemo da je opet najviše bilo državljanina Sirijske Arapske Republike (66,04%).

Polna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 15 žena (28,30%) i 38 muškaraca (71,70%). Najzastupljenija dobna grupa je od 18 do 35 godina (25 osoba ili 47,17%), zatim slijedi dobna grupa od 36 do 59 godina (14 osoba ili 26,42%), zatim slijedi dobna grupa od 0 do 17 godina (9 osoba ili 16,98%), te na kraju slijedi dobna skupina preko 60 godina (5 osoba ili 9,43%).

7. Izdate radne dozvole strancima

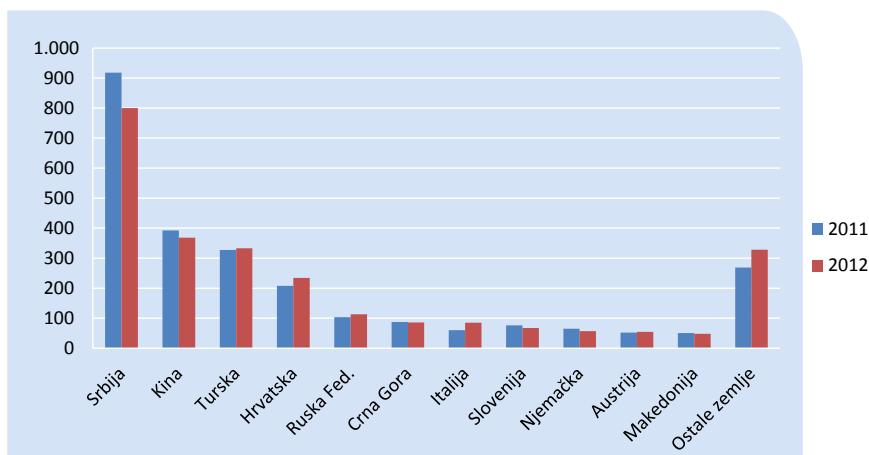
Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2011. godini 2.607, a u 2012. godini 2.573 radne dozvole, što predstavlja smanjenje od 1,3%. Prezentujemo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

Tabela 28. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2011. i 2012. godinu

R.br.	Državljanstvo	2011	2012	%
1.	Srbija	918	800	-12,85%
2.	Kina	392	368	-6,12%
3.	Turska	327	333	1,83%
4.	Hrvatska	208	234	12,50%
5.	Ruska Fed.	103	113	9,71%
6.	Crna Gora	87	86	-1,15%
7.	Italija	60	85	41,67%
8.	Slovenija	76	67	-11,84%
9.	Njemačka	65	57	-12,31%
10.	Austrija	52	54	3,85%
11.	Makedonija	50	48	-4,00%
12.	Ostale zemlje	269	328	21,93%
	Ukupno	2.607	2.573	-1,30%

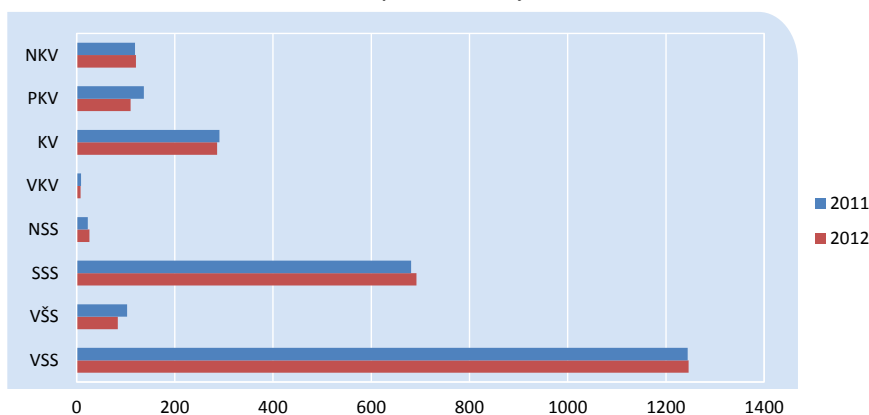
Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH su državljani Srbije, a nakon njih slijede državljani Kine, Turske, Hrvatske, Ruske Federacije, Crne Gore, Italije, Slovenije, Njemačke, Austrije i Makedonije. U 2012. godini uočava se, za većinu prezentovanih zemalja, trend pada izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2011. godinu, a također je uočljiv i trend porasta radnih dozvola izdatih državljanima Italije, Hrvatske i Ruske Federacije.

Izdate radne dozvole po državljanstvima

Kvalifikaciona struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2011. i 2012. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (48,07%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (26,51%), te kvalifikovani radnici (11,14%).

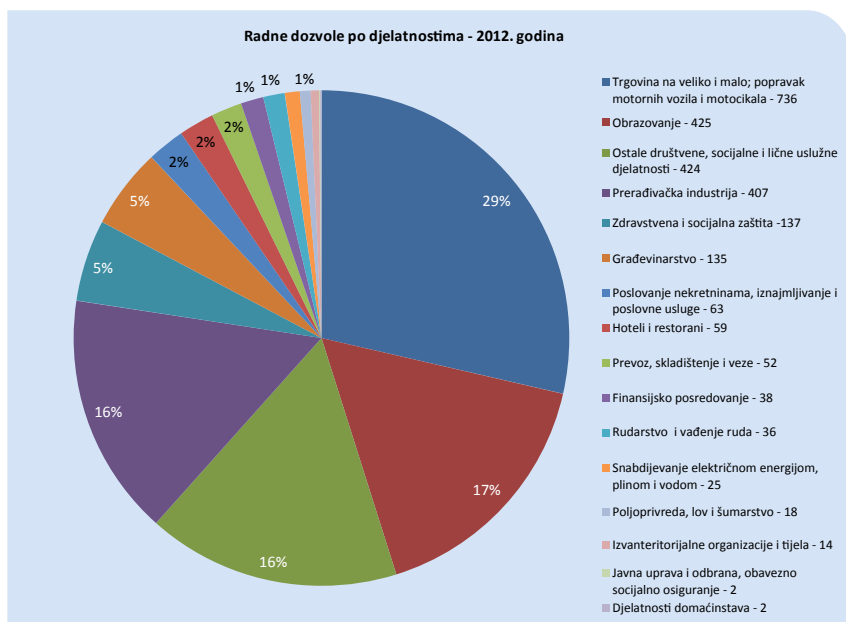
Struktura radnih dozvola prema kvalifikacijama

Najveći broj radnih dozvola u 2012. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 736 (29%), obrazovanju 425 (17%), ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti 424 (17%) i prerađivačkoj industriji 407 (16%) radnih dozvola.

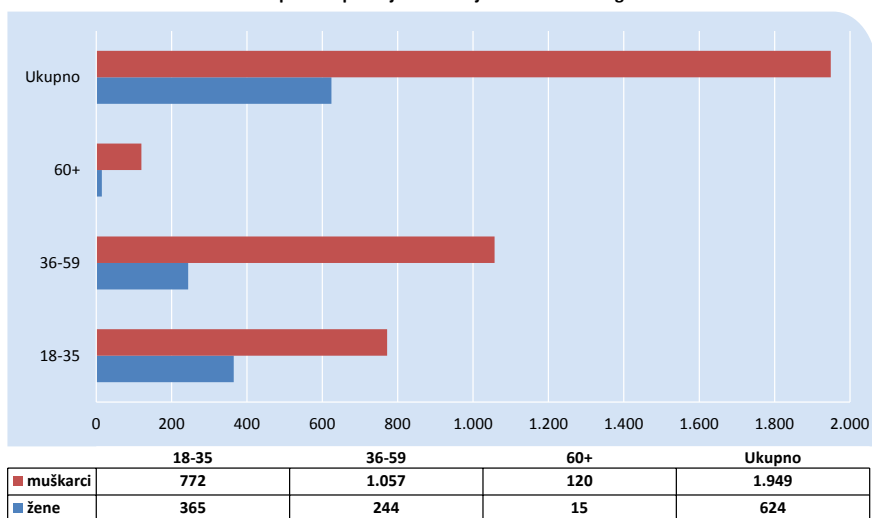
Tabela 29. Struktura radnih dozvola u 2012. godini prema djelatnostima

DJELATNOSTI	2012
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	736
Obrazovanje	425
Ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti	424
Prerađivačka industrija	407
Zdravstvena i socijalna zaštita	137
Građevinarstvo	135
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	63
Hoteli i restorani	59
Prevoz, skladištenje i veze	52
Finansijsko posredovanje	38
Rudarstvo i vađenje ruda	36
Snabdijevanje električnom energijom, plinom i vodom	25
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	18
Izvanteritorijalne organizacije i tijela	14
Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	2
Djelatnosti domaćinstava	2
UKUPNO	2.573

Od ukupnog broja u 2012. godini žene su dobile 624 (24,25%), a muškarci 1.949 (75,75%) radnih dozvola, što predstavlja približno isti omjer kao i u 2011. godini. Najveći broj radnih dozvola u 2012. godini, ukupno 1.057 (41,08%) izdato je muškarcima od 36 do 59 godina starosti.

Radne dozvole prema spolnoj i starosnoj strukturi - 2012. god.

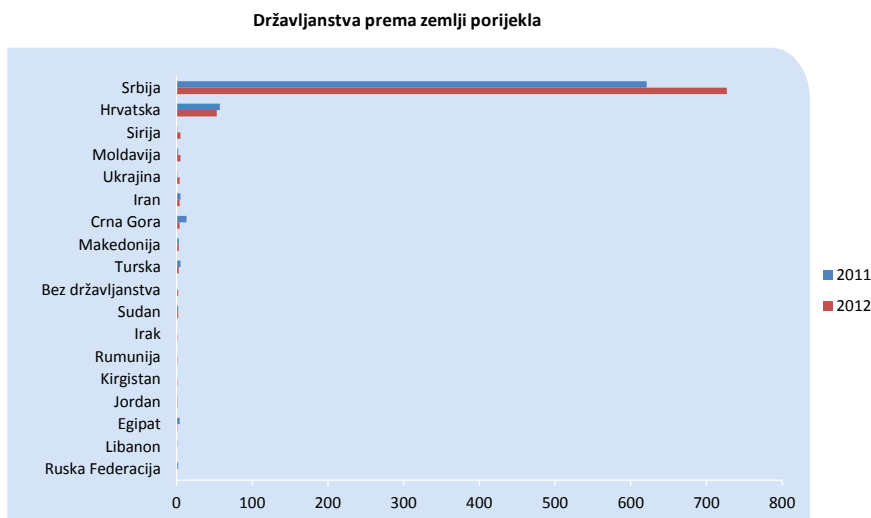
8. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2011. i 2012. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama.

Tabela 30. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama porijekla u 2011. i 2012.g.

R.br.	Prethodno državljanstvo	2011	2012
1.	Srbija	621	727
2.	Hrvatska	57	53
3.	Moldavija	2	5
4.	Sirija	1	5
5.	Crna Gora	13	4
6.	Iran	5	4
7.	Ukrajina	1	4
8.	Turska	5	3
9.	Makedonija	3	3

R.br.	Prethodno državljanstvo	2011	2012
10.	Sudan	2	2
11.	Bez državljanstva	-	2
12.	Egípat	4	1
13.	Jordan	1	1
14.	Kirgistan	-	1
15.	Rumunija	-	1
16.	Irak	-	1
17.	Ruska Federacija	2	-
18.	Libanon	1	-
	Ukupno	718	817

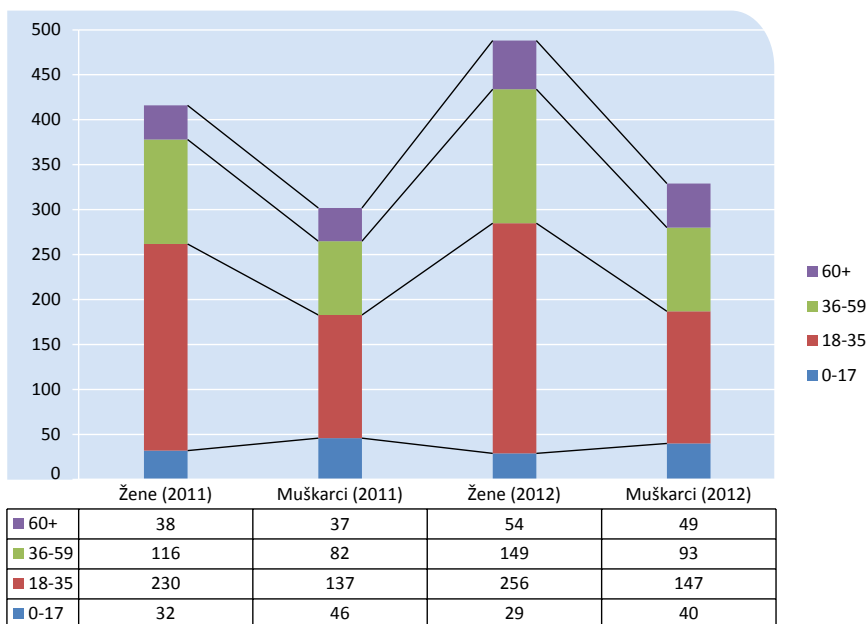
Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske.

Državljanstvo BiH je u 2011. godini steklo 718 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 596 osoba. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2011. godini stekle su 382 osobe, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 332 osobe. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2011. godini stekle su 336 osobe, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 264 osobe.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2012. godini iznosio je 817 i veći je za 13,79% u odnosu na 2011. godinu. Od tog broja po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije otpada 700 osoba. U 2012. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 449 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 406 osoba, dok je državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2012. godini steklo 368 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 294 osobe i po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Hrvatske 31 osoba.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH prema dobi i polu ukazuje da je skoro 50% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i da je državljanstvo BiH steklo više žena (60%) nego muškaraca (40%).

Osobe kojima je odobreno državljanstvo BiH razvrstane po dobi i polu

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH kao institucija u sklopu koje djeluje Sektor za iseljništvo, pripremlilo je pregled i analizu stanja iseljništva iz Bosne i Hercegovine na temelju raspoloživih podataka.

9.1. Opšta procjena migracionih tokova

Konstantne emigracije iz BiH, što prisilne što ekonomske, rezultirale su stvaranjem brojnog bosanskohercegovačkog iseljništva u velikom broju zemalja širom Evrope, kao i prekomorskim zemljama.

Geografski položaj Bosne i Hercegovine značajno utiče na kompleksnost migracionih kretanja na ovom području. Blizina EU olakšava donošenje odluke o odlasku na privremeni rad u inostranstvo ili na školovanje. Također, veliki broj građana BiH odlazi u susjedne zemlje – Hrvatsku, Srbiju i Crnu Goru.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku objavljenim u Statističkom biltenu Migracije stanovništva²⁴ u 2010. godini iz BiH se odselilo 4.282 osobe, a 2011. godine 4.059 osoba. Iako ovo ne predstavlja stvarni broj onih koji odlaze u inostranstvo, može dati sliku

24 Izvor: Statistički bilten Federacije BiH 2011, Migracije stanovništva 2010. i 2011.

u pravcu kojih zemalja se kreću emigranti iz BiH, kao i koja grupa stanovništva najčešće odlazi.

Tabela 31. Zemlje prijema i broj objavljenih bh. građana za 2010. i 2011. godinu

Godina	Hrvatska	Srbija	Njemačka	Austrija	Slovenija	Crna Gora	Danska	Makedonija
2010	1.207	846	778	659	295	181	16	5
2011	1.770	688	708	582	228	179	-	-

Iz tabele je vidljivo da su još uvijek najčešće zemlje prijema za bh. emigrante zemlje regiona, te Njemačka i Austrija. Oko 30% emigranata predstavljaju mladi starosti od 20 do 34 godine (2010: 30,8%, 2011: 28,48%).

Iseljavanje radno sposobnog mladog stanovništva iz BiH ukazuju na novi trend migracionih kretanja iz BiH – radne i cirkularne migracije, kao i na mobilnost studenata. Prema podacima UNESCO-a značajan broj mladih iz BiH odlazi na studije u inostranstvo. Taj je broj u školskoj 2011/12 iznosio 12.452 studenta što čini 11,8% svih upisanih studenata u BiH.

Upisani bh. studenti u inostranstvu u školskoj 2011/12. godini ²⁵							
Ukupno upisanih studenata iz BiH u inostranstvu	Vodeće zemlje prijema prema broju studenata iz BiH						
	Srbija	Austrija	Njemačka	Turska	Hrvatska	Italija	SAD
12.452	5.446	3.061	1.044	529	435	403	400

Radne migracije su također sve češći oblik migracionih kretanja na ovom području zbog sve veće stope nezaposlenosti u BiH. Građani BiH se odlučuju pokušati pronaći zaposlenje u inostranstvu, a najčešće u zemljama Zapadne Evrope što u dosta slučajeva predstavlja privremenu emigraciju nakon koje se vraćaju u domovinu.

Tabela 32. Boravišne dozvole izdate za građane BiH po osnovu rada²⁶

ZEMLJA PRIJEMA	2008	2009	2010	2011
Slovenija	12.023	1.818	1.016	1.639
Italija	3.322	1.783	1.647	840
Njemačka	328	266	333	451

²⁵ <http://www.uis.unesco.org/Education/Pages/international-student-flow-viz.aspx>

²⁶ Izvor: Eurostat

9.2. Broj emigranata iz Bosne i Hercegovine

Statistički podaci zemalja prijema o ukupnom broju emigranata iz BiH se vode u zavisnosti od toga koju od sljedećih kategorija obuhvataju²⁷:

1. emigrante prema zemlji rođenja, tj. emigrante rođene u BiH bez obzira na njihovo državljanstvo;
2. emigrante prema državljanstvu, tj. emigrante koji imaju državljanstvo BiH .

Osim ove dvije kategorije koje vode zemlje prijema, za BiH su važne i procjene o ukupnom broju emigranta i njihovih potomaka što uključuje drugu i treću generaciju emigranata.

9.2.1. Emigranti rođeni u BiH

Statistički podaci o ukupnom broju emigranata rođenih u BiH, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, dostupni su u 14 vodećih zemalja prijema. Prema zvaničnim podacima, u ovih 14 zemalja živi 1.240.942 emigranata rođena u BiH.

Tabela 33. Broj emigranata rođenih u BiH prema zvaničnim podacima uredâ za statistiku u 14 vodećih zemalja prijema

ZEMLJA PRIJEMA	BROJ	IZVOR PODATAKA
Hrvatska	262.620	Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske
Njemačka	228.000	Federalni ured za statistiku Savezne Republike Njemačke
Austrija	135.406	Agencija za statistiku Evropske komisije - Eurostat
Srbija	131.108	Republički zavod za statistiku Republike Srbije
SAD	125.793	Biro za popis stanovništva Sjedinjenih Američkih Država, 2010
Slovenija	102.915	Agencija za statistiku Evropske komisije - Eurostat
Švajcarska	61.196	Federalni ured za statistiku Švajcarske
Švedska	56.127	Ured za statistiku Kraljevine Švedske
Australija	25.683	Ured za statistiku Australije
Kanada	28.960	Ured za statistiku Kanade
Italija	29.066	Ured za statistiku Republike Italije
Danska	17.911	Ured za statistiku Kraljevine Danske
Crna Gora	20.239	Zavod za statistiku Crne Gore
Norveška	15.918	Ured za statistiku Kraljevine Norveške
UKUPNO:	1.240.942	

Važno je naglasiti da ovaj podatak nije kompletan jer ne obuhvata sve zemlje sa većim brojem emigranata iz BiH.

²⁷ Većina zemalja prijema vodi statistiku o migrantima prema zemlji njihovog rođenja i prema državljanstvu.

9.2.2. Emigranti koji posjeduju državljanstvo BiH

Najveći broj emigranata iz BiH posjeduje državljanstvo BiH bilo kao jedino državljanstvo, kao dvojno državljanstvo u skladu sa sporazumima o dvojnog državljanstvu ili su zadržali svoje državljanstvo uz sticanje državljanstva zemlje prijema. Broj emigranata koji imaju državljanstvo BiH iznosi oko 1.200.000 osoba. Ovaj broj obuhvata i 474.112 emigranata iz BiH koji imaju samo BiH državljanstvo prema statističkim podacima u dole navedenim zemljama:

Tabela 34. Broj emigranata koji imaju samo državljanstvo BiH²⁸

DRŽAVA PRIJEMA	BROJ DRŽAVLJANA BiH	REFERENTNA GODINA
Njemačka	153.470	2011
Austrija	85.173	2012
SAD	59.151	2010
Slovenija	42.239	2010
Švicarska	35.296	2010
Italija	31.341	2010
Australija	20.559	2009
Danska	11.546	2010
Švedska	8.451	2010
Kanada	7.720	2009
Francuska	6.910	2009
Norveška	4.359	2010
Holandija	2.441	2010
Češka Republika	2.181	2010
Belgija	1.712	2010
Španija	1.563	2010
UKUPNO:	474.112	

Važno je napomenuti da u ove podatke nije uključen broj državljana BiH koji po osnovu Sporazuma o dvojnog državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva sa Švedskom, Hrvatskom i Srbijom. Broj bh. državljana koji su stekli i državljanstvo Švedske je 48.595, dok podatak o broju dvojnih državljanstava za Hrvatsku i Srbiju nije raspoloživ. Prema procjenama pretpostavlja se da je ovaj broj izuzetno visok, jer prema jednom istraživanju iz 2010. godine približno 15% ukupnih migranata iz BiH nalazi se na području zemalja bivše Jugoslavije.²⁹

²⁸ Izvor podataka: Eurostat i statistike zemalja prijema

²⁹ Studija koju je MLJPI pripremio u partnerstvu sa IOM i IASCI, „Maksimiziranje uticaja finansijskih tokova i investicija povezanih sa migracionim kretanjima na razvoj BiH“, 2010

Prema podacima Ministarstva civilnih poslova BiH, od 1.240.942 emigranata iz BiH koji žive izvan granica domovine, državljanstva Bosne i Hercegovine se od 1998. godine do novembra 2012. godine odreklo 58.453 osoba³⁰, dok ostali emigranti posjeduju državljanstvo BiH ili kao jedino ili kao jedno od dvojnih državljanstava, zajedno sa državljanstvom zemlje prijema.

9.2.3. Emigranati iz BiH i njihovi potomci

Prema procjenama Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH ukupan broj emigranata iz BiH i njihovih potomaka – druge i treće generacije iznosi oko 1.700.000. Najveći broj njih živi u evropskim zemljama (Njemačkoj oko 240.000, Austriji oko 150.000, Sloveniji oko 150.000, Švedskoj oko 80.000, Švajcarskoj oko 60.000), zatim u SAD oko 350.000, Kanadi oko 50.000 i Australiji oko 60.000).

Tabela 35. Broj emigranata i njihovih potomaka (druge i treće generacije) iz BiH prema procjenama MLJPI³¹:

ZEMLJA PRIJEMA	BROJ
SAD	350.000
Njemačka	240.000
Hrvatska	300.000
Srbija	150.000
Austrija	150.000
Slovenija	150.000
Švedska	80.000
Australija	60.000
Švajcarska	60.000
Kanada	50.000
Italija	30.000
Crna Gora	25.000
Holandija	16.000
Danska	23.000
Norveška	16.000
UKUPNO:	1.700.000

30 Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-30-2-3238/12 od 27.11.2012. godine

31 Procjene Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH su zasnovane na egzaktnim podacima gore navedenih zemalja prijema o bh. emigrantima sa ili bez državljanstva zemlje prijema koji su imigrirali u tu zemlju i vode se kao stranci – rođeni u BiH, zatim na podacima i procjenama DKP-a kao i analizama MLJPI o broju druge i treće generacije bh. emigranata.

9.3. Novčane doznake

U skladu sa podacima Centralne banke BiH novčane doznake iz inostranstva su u 2012. godini iznosile 2.092,4 miliona KM, dok ukupni transferi iz inostranstva, koji uključuju i inostrane penzije, iznose 3.555,7 miliona KM. Novčane doznake u 2012. čine oko 7,1% ukupnog bruto društvenog proizvoda BiH (BDP)³².

Tabela 36. Transferi iz inostranstva u 2012. godini

Izraženo u milionima KM	2012 1. kvartal	2012 2. kvartal	2012 3. kvartal	2012 4. kvartal(p)	2012 ukupno(p)
Novčane pošiljke zaposlenih (pošiljke preko komercijalnih banaka, Western Union-a i procjene transfera dostavljenih neformalnim kanalima)	451,3	533,1	558,0	550,0	2.092,4
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	357,0	371,9	364,4	370,0	1.463,3
Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)	808,3	905,0	922,4	920,0	3.555,7

Izvor podataka: CBBiH-Izveštaj o Platnom bilansu BiH do Q3_2012. te procjena za Q4_2012.

Procjena Svjetske banke o novčanim doznakama u Bosni i Hercegovini za 2012. godinu iznosi 1.398 miliona eura, odnosno 2.733 miliona KM.

Tabela 37. Procjena Svjetske banke o prilivu novčanih doznaka bh. iseljenika prema državi prijema

Država prijema bh. iseljenika	Iznos priliva novčanih doznaka u BiH u milionima KM za 2012. godinu
Hrvatska	966
Njemačka	517
Austrija	335
Sjedinjene Američke Države	259
Slovenija	158
Švedska	123
Švajcarska	112
Australija	80
Italija	70
Kanada	68
Norveška	38
Ostale zemlje	7
UKUPNO	2.733

32 Procjena nominalnog BDP-a za 2012. godinu od 29.248 miliona KM iz dokumenta Direkcije za ekonomsko planiranje: Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi, oktobar, 2012.

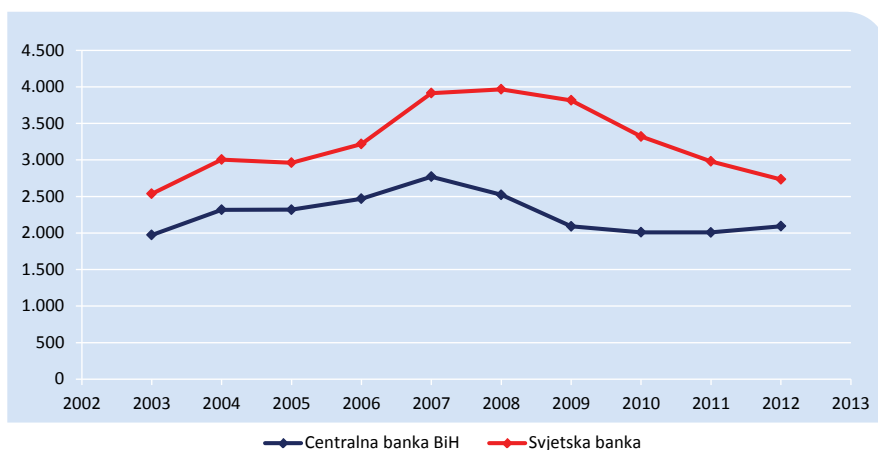
Procjene Svjetske banke³³ o prilivu novčanih doznaka u BiH korespondiraju sa brojem bh. iseljenika u gore navedenim zemljama (tamo gdje se nalazi najveći broj bh. iseljenika i iznos novčanih doznaka iz tih država je najveći).

Kao i prethodnih godina, visoka stopa nezaposlenosti u zemljama Evropske unije utiče na to da migranti šalju manje iznose novčanih doznaka u svoje matične zemlje što je slučaj i sa Bosnom i Hercegovinom. Na početku ekonomske krize novčane doznake su ostale na uobičajenom nivou, međutim, kako se kriza nastavljala i produbljivala, migranti su bili prisiljeni da smanje količinu novca koju šalju kućama.

Tabela 38. Novčane doznake iseljeničtva od 2003. do 2012. godine

Novčane doznake iseljeničtva, kompenzacije uposlenih i transferi migranata		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ³⁴ (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	1.973	2.317	2.319	2.469	2.771	2.522	2.091	2.010	2.008	2.092
	EUR u mil.	1.009	1.185	1.186	1.262	1.417	1.289	1.069	1.027	1.027	1.069
Svjetska banka	KM u mil.	2.537	3.004	2.961	3.217	3.914	3.966	3.815	3.320	2.980	2.733
	EUR u mil.	1.297	1.536	1.514	1.645	2.001	2.028	1.950	1.697	1.524	1.398

Novčane doznake iseljeničtva u milionima KM

33 Svjetska banka: World Bank staff calculation based on data from IMF Balance of Payments Statistics Yearbook 2012 and data releases from central banks, national statistical agencies, and World Bank country desks. See Migration and Development Brief 12 for the methodology for the forecasts.

34 Izvor podatka: CBBiH - Izvještaj o Platnom bilansu BiH do Q3_2012. te procjena za Q4_2012.

10. Imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se u skladu s članom III, stav (1), tačka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnom nivou.

10.1. Imigraciona politika

Podaci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorije Bosne i Hercegovine nastoje preći u zemlje Zapadne Evrope su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organizovanog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- ◊ U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentovano činjenično stanje iz ove oblasti, identifikovani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevazilaženje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.05.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definisao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- ◊ Drugi dokument koji je definisao politiku i razvoj imigracionog i azilantskog sistema je Akcioni plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definisane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, sa jasno postavljenim ciljevima, definisanim zadacima i nosiocima realizacije istih.
- ◊ Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila bila je definisana Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcionog plana za period 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).
- ◊ Također, Vijeće ministara BiH je dana 12.06.2012. godine usvojilo novu Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2012 – 2015. godina. Ova Strategija je nastala kao rezultat potrebe da se nastavi već uspostavljena praksa sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir kako u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama i azilom, tako i u smislu aktuelnih nastojanja ka što bržem integrisanju naše države u članstvo Evropske unije. Vijeće ministara BiH je donijelo 23.01.2013. godine Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/13).

10.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2012. godine donešena su tri zakona koji regulišu oblast imigracije i azila u BiH

- ◊ Prvi propis kojim su na nivou Bosne i Hercegovine regulisana pitanja imigracije i azila bio je Zakon o imigraciji i azilu BiH koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- ◊ Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- ◊ Razvojem *acquis-a* Evropske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donešenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Evropske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u maju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08). Ovaj Zakon je izmjenjen i dopunjen u novembru 2012. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12).

U skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08) donešeni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 81/08 i 28/10),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 81/08),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 90/08),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 105/08),
- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o obavezama prevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 04/13),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 30/10),
- Pravilnik o međunarodnoj zaštiti (azilu) u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 37/09),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 78/09),
- Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 100/08),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),

- Pravilnik o postupanju kod izdavanja viza u DKP- ima BiH i tehničkim pitanjima uvjeta izdavanja aerodromske tranzitne vize (VIZA A) i tranzitne vize (VIZA B) („Službeni glasnik BiH“ broj 26/09),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 67/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 83/08),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 3/09),
- Pravilnik o identifikacionom dokumentu lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 80/09),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2010. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 102/09),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 73/10).

Izrada izmjena i dopuna podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12) je u toku.

10.3. Institucionalni okvir

A. Organi na državnom nivou

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je organ izvršne vlasti, a čine ga predsjedavajući i predstavnici 9 državnih ministarstava i djeluje na državnom nivou kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, strategijskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su direktno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti osnovano je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinilaca krivičnih djela terorizma, trgovine drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovine ljudima i drugih krivičnih djela sa međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu saradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka od značaja za sigurnost BiH, organizaciju i usaglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju bezbjednosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu.

- **Granična policija BiH**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je osnovana 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinilaca, sprječavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od osnivanja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH, u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u BiH i pod definisanim uslovima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, osnovana radi obavljanja upravnih i inspeksijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je osnovana Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je sa operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu”.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno sigurnosna agencija u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A.2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglica

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlanske integracije, a posebno u vezi sa primjenom Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti povratka izbjeglica i raseljenih lica u BiH, projekata rekonstrukcije i obezbjeđenje drugih uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

A.2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; saradnju sa međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine učlanjenje, odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma; vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinacija saradnje sa iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH, prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanji mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim pasoša, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nosioca posebnih vrsta putnih isprava.

Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizuje migracionu politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, te u sjedištu odlučuje o produženju vize za kratkoročni boravak (Vize C) u izuzetnim, Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisanim razlozima.

A.2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudne organe na državnom nivou; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu saradnju; obezbjeđivanje

da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim nivoima budu u skladu sa obavezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opšte djelovanje kao centralno koordinirajući organ za obezbjeđivanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sistema među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriji BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih organa, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definisanje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za evropske integracije

Direkcija za evropske integracije osnovana je Zakonom o vijeću ministara BiH 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za evropske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za evropske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud BiH

Sud BiH ima jurisdikciju nad krivičnim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementacije zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o sprovođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje krivične nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. U okviru apelacione nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan da odlučuje po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Krivično ili Upravno odjeljenje ovog suda, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud

Ustavni sud djeluje na državnom nivou te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost da odluči da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom. Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnim odredbom po kojoj Sud “ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”. Ustavni sud je nadležan da utvrdi kompatibilnost zakona sa Ustavom BiH, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Organi na entitetskom nivou

Davanje većih nadležnosti državnim organima za upravljanje migracijama imalo je direktan uticaj na ulogu entitetskih organa. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutrašnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obaveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance” unutar svakog ministarstva unutrašnjih poslova. Trenutno, obaveza sprovođenja upravljanja migracijama unutar teritorije prebačena je sa kantonalnog/regionalnog nivoa ministarstava unutrašnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i osnovana s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog finansiranja i decentralizacije sistema u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u zavisnosti od relevantnog kantonalnog/entitetskog nivoa zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti **Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske** uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim organima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, lično ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutrašnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, saradnju sa nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracionog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti imigracionog prava nadležna su za podršku Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na podršku u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

B3. Distrikt Brčko

Policija Distrikta Brčko u oblasti imigracionog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti podršku Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH.

ANEKSI

ANEKS 1.

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

POKAZATELJI/GODINE	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Broj izdatih viza u DKP-ima	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482
Broj izdatih viza na granici	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327	248	150
Broj odbijenih ulazaka u BiH	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998
Broj nezakonitih prelazaka državne granice					851	543	381	322	324	389
Ulazaka					497	368	188	180	203	283
Izlazaka					354	175	193	142	121	106
Broj privremenih boravaka	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838
Broj stalnih boravaka	439	178	196	153	136	215	359	315	308	401
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka					229	484	530	397	364	947
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem								73	104	182
Broj otkaza stalnih boravaka					20	32	36	106	191	54
Broj rješenja o protjerivanju					822	787	474	410	309	562
Broj stranaca stavljenih pod nadzor						198	191	354	266	520
Imigracioni centar						198	191	312	218	453
Na određeno područje ili mjesto								42	48	67
Broj prisilno udaljenih stranaca					75	172	22	19	8	14
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji							87	101	81	292
Dobrovoljni povratak uz asistenciju Službe za poslove sa strancima										160
Broj dobrovoljnih povrataka neregularnih migranata (uz pomoć IOM-a)	1.218	506	345	112	261	44	226	341	244	97
Državljana BiH	844	295	101	54	28	16	73	87	71	97
Stranih državljana	374	211	244	58	233	28	153	254	173	0
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom	756	255	170	174	240	248	122	119	88	75
Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu (azil) u BiH	739	301	146	69	581	95	71	64	46	53
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine					2.696	2.993	2.592	2.325	2.607	2.573
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH					1.190	1.159	945	827	718	817
Broj emigranata iz BiH (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)								1.200.000		
Populacija u BiH (procjena Agencije za statistiku od 30.6.2011.godine)								3.839.737		

ANEKS 2.

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2011. I 2012. GODINI

Red. br.	DRŽAVE	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
1	Afganistan	4	17	325,00%
2	Alžir	31	33	6,45%
3	Angola	6	6	0,00%
4	Antigva i Barbuda		1	-
5	Armenija	34	27	-20,59%
6	Azerbejdžan	73	125	71,23%
7	Bahami		1	-
8	Bahrein	38	49	28,95%
9	Bangladeš	21	33	57,14%
10	Belize		1	-
11	Benin	13	14	7,69%
12	Bjelorusija	148	149	0,68%
13	Bolivija	10	9	-10,00%
14	Botsvana		1	-
15	Brazil		1	-
16	Burkina Faso	16	11	-31,25%
17	Burundi	6	8	33,33%
18	Cape Verde	1	2	100,00%
19	Centralna Afrička Republika	2	3	50,00%
20	Čad	1	2	100,00%
21	Čile		2	
22	Dominikanska Republika	16	18	12,50%
23	Egípat	391	421	7,67%
24	Ekvador	42	24	-42,86%
25	El Salvador	4	2	-50,00%
26	Eritreja	9	8	-11,11%
27	Etiopija	11	17	54,55%
28	Fidži	8		-100,00%
29	Filipini	179	244	36,31%
30	Gabon	4	5	25,00%
31	Gambija		3	-
32	Gana	28	7	-75,00%
33	Grenada		1	-
34	Gruzija	85	97	14,12%
35	Gvajana	1		-100,00%
36	Gvineja	5	4	-20,00%
37	Gvineja Bisao	2	2	0,00%
38	Haiti	7	15	114,29%
39	Hrvatska	2		-100,00%
40	Indija	537	576	7,26%
41	Indonezija	699	690	-1,29%
42	Irak	66	73	10,61%

Red. br.	DRŽAVE	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
43	Iran	274	254	-7,30%
44	Irska		1	-
45	Italija		1	-
46	Izrael	8	2	-75,00%
47	Jamajka	2	2	0,00%
48	Japan		1	-
49	Jemen	4	16	300,00%
50	Jordan	272	335	23,16%
51	Južna Afrika	125	88	-29,60%
52	Kambodža	3		-100,00%
53	Kamerun	28	20	-28,57%
54	Katar	1		-100,00%
55	Kazahstan	67	50	-25,37%
56	Kenija	16	19	18,75%
57	Kina	651	479	-26,42%
58	Kirgistan	18	21	16,67%
59	Kolumbija	281	161	-42,70%
60	Kongo Demokratska Republika	53	78	47,17%
61	Kongo Republika	13	9	-30,77%
62	Koreja, Demokratska Narodna Republika	2	2	0,00%
63	Kuba	24	17	-29,17%
64	Kuvajt	15	3	-80,00%
65	Lesoto		11	-
66	Libanon	2.684	3.316	23,55%
67	Liberija		4	-100,00%
68	Libija	163	704	331,90%
69	Madagaskar	4	1	-75,00%
70	Malavi	2	2	0,00%
71	Mali	1	1	0,00%
72	Maroko	49	43	-12,24%
73	Mauricijus	80	61	-23,75%
74	Mauritanija		3	-
75	Meksiko	1		-100,00%
76	Mijanmar		1	-
77	Mikronezija		3	-
78	Moldavija	238	121	-49,16%
79	Mongolija	1	6	500,00%
80	Mozambik	1		-100,00%
81	Namibija	1	1	0,00%
82	Nepal	6	12	100,00%
83	Nigerija	53	76	43,40%
84	Njemačka	2	1	-50,00%
85	Obala Slonovače	45	38	-15,56%
86	Oman	7	9	28,57%
87	Pakistan	133	91	-31,58%
88	Palestina	53	62	16,98%
89	Papua Nova Gvineja	3		-100,00%

Red. br.	DRŽAVE	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
90	Peru	164	80	-51,22%
91	Poljska	1		-100,00%
92	Ruanda	4	8	100,00%
93	Ruska Federacija	149	130	-12,75%
94	Samoa	1		-100,00%
95	Saudijska Arabija	486	872	79,42%
96	Sejšeli	1	1	0,00%
97	Senegal	10	3	-70,00%
98	Sijera Leone	4	2	-50,00%
99	Singapur	1		-100,00%
100	Sirijska Arapska Republika	131	312	138,17%
101	Somalija	1	3	200,00%
102	Srbija *	124	371	199,19%
103	Sudan	27	25	-7,41%
104	Sveta Lucija	4	1	-75,00%
105	Sveti Kits i Nevis	1	1	0,00%
106	Šri Lanka	90	64	-28,89%
107	Tadžikistan	8	4	-50,00%
108	Tajland	61	218	257,38%
109	Tajvan	192	83	-56,77%
110	Tanzanija	21	9	-57,14%
111	Togo	12	5	-58,33%
112	Trinidad i Tobago	6	39	550,00%
113	Tunis	51	57	11,76%
114	Turkmenistan	17	6	-64,71%
115	Uganda	12	26	116,67%
116	Ujedinjeni Arapski Emirati	129	187	44,96%
117	Ujedinjeno Kraljevstvo	4		-100,00%
118	Ukrajina	1.456	24	-98,35%
119	Uzbekistan	22	8	-63,64%
120	Vatikan	1		-100,00%
121	Vijetnam	30	21	-30,00%
122	Zambija	6	5	-16,67%
123	Zimbabve	15	10	-33,33%
124	Nepoznato državljanstvo		79	-
	UKUPNO:	11.126	11.482	3,20%

* NAPOMENA: Sve osobe su porijeklom sa Kosova.

ANEKS 3.

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2011. I 2012. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
1	Alžir	2	3	50,00%
2	Armenija	9	16	77,78%
3	Azerbejdžan	8	7	-12,50%
4	Bangladeš	3	2	-33,33%
5	Benin	2		-100,00%
6	Bjelorusija	23	6	-73,91%
7	Bolivija	2		-100,00%
8	Burkina Faso	2		-100,00%
9	Burundi	2	1	-50,00%
10	Čad	1		-100,00%
11	Egipat	3	1	-66,67%
12	Ekvador	1	3	200,00%
13	Eritreja	2		-100,00%
14	Etiopija	1		-100,00%
15	Filipini		3	-
16	Gana	3	1	-66,67%
17	Gruzija	9	8	-11,11%
18	Indija	2		-100,00%
19	Irak		4	-
20	Jemen		1	-
21	Jordan	3	4	33,33%
22	Južna Afrika	2	7	250,00%
23	Kambodža		2	-
24	Kazahstan	9	8	-11,11%
25	Kenija	2	3	50,00%
26	Kina	1	1	0,00%
27	Kirgistan	12	9	-25,00%
28	Kolumbija	3	1	-66,67%
29	Kuba	2	1	-50,00%
30	Libanon	7	5	-28,57%
31	Liberija		6	-
32	Libija	2		-100,00%
33	Maroko	7	1	-85,71%
34	Moldavija	7	9	28,57%
35	Mongolija	8		-100,00%
36	Nigerija		12	-
37	Palestina	18		-100,00%
38	Peru	9		-100,00%
39	Ruska Federacija	1		-100,00%
40	Saudijska Arabija	2	2	0,00%
41	Senegal	5	2	-60,00%
42	Sirijska Arapska Republika	1	2	100,00%

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
43	Sudan	3	1	-66,67%
44	Šri Lanka		1	-
45	Tadžikistan	7	4	-42,86%
46	Tajland	5		-100,00%
47	Tajvan	5		-100,00%
48	Tanzanija	1		-100,00%
49	Tunis	4	4	0,00%
50	Turkmenistan		2	-
51	Ujedinjeni Arapski Emirati	2	4	100,00%
52	Ukrajina	45		-100,00%
53	Uzbekistan		3	-
	UKUPNO:	248	150	-39,52%

ANEKS 4.

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2011. I 2012. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
1	Afganistan	1		-100,00 %
2	Albanija	23	15	-34,78%
3	Alžir	6	5	-16,67%
4	Armenija	3	1	-66,67%
5	Australija	1	2	100,00%
6	Austrija	45	64	42,22%
7	Azerbejdžan	1	6	500,00%
8	Bangladeš	5	1	-80,00%
9	Belgija	7	1	-85,71%
10	Benin	2	1	-50,00%
11	Bjelorusija	32	49	53,13%
12	Bolivija	1	4	300,00%
13	Bugarska	1	1	0,00%
14	Crna Gora	111	61	-45,05%
15	Češka Republika	4	5	25,00%
16	Danska	2	3	50,00%
17	Dominikanska Republika	5	3	-40,00%
18	Egipat	1	7	600,00%
19	Ekvador	7	8	14,29%
20	Eritreja	1		-100,00 %
21	Etiopija	1	2	100,00%
22	Filipini	9	12	33,33%
23	Francuska	8	13	62,50%
24	Gambija	1		-100,00 %
25	Gana		1	-100,00 %
26	Gruzija	9	8	-11,11%
27	Holandija	1	6	500,00%
28	Hrvatska	1.019	582	-42,89%
29	Indija	15	15	0,00%
30	Indonezija	1	3	200,00%
31	Irak	3	6	100,00%
32	Iran	6	7	16,67%
33	Italija	71	65	-8,45%
34	Izrael		1	-
35	Jamajka		1	-
36	Jemen		2	-
37	Jordan	1	1	0,00%
38	Južna Afrika	12	12	0,00%
39	Kamerun	4	3	-25,00%
40	Kanada	1	2	100,00%
41	Kazahstan	4	21	425,00%
42	Kenija	3	2	-33,33%
43	Kina	21	38	80,95%

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
44	Kirgistan	1		-100,00 %
45	Kolumbija	11	7	-36,36%
46	Kongo	2	3	50,00%
47	Kuba	3	7	133,33%
48	Letonija	1		-100,00 %
49	Libanon	8	8	0,00%
50	Libija		2	-
51	Litvanija		1	-
52	Luksemburg	2	1	-50,00%
53	Madagaskar		1	-
54	Mađarska	3	6	100,00%
55	Makedonija	9	15	66,67%
56	Malta	-	1	-
57	Maroko	8	9	12,50%
58	Mauricijus	4	6	50,00%
59	Mijanmar	1		-100,00 %
60	Moldavija	20	21	5,00%
61	Mongolija	3	1	-66,67%
62	Mozambik	1		-100,00 %
63	Namibija		1	-
64	Nigerija	6	9	50,00%
65	Norveška		2	-
66	Njemačka	33	51	54,55%
67	Obala Slonovače	5	1	-80,00%
68	Oman	6	5	-16,67%
69	Pakistan	2	1	-50,00%
70	Peru	12	17	41,67%
71	Poljska	1	20	1900,00%
72	Rumunija	11	23	109,09%
73	Ruska Federacija	449	293	-34,74%
74	Saudijska Arabija	6	6	0,00%
75	Sirijska Arapska Republika	6	5	-16,67%
76	Sjedinjene Američke Države	3	3	0,00%
77	Slovačka		4	-100,00 %
78	Slovenija	14	21	50,00%
79	Srbija *	1.094	1.115	1,92%
80	Španija	1	2	100,00%
81	Šri Lanka	3	2	-33,33%
82	Švajcarska	6	5	-16,67%
83	Švedska	4	1	-75,00%
84	Tajland	4	5	25,00%
85	Tajvan	7	3	-57,14%
86	Togo	1		-100,00 %
87	Tunis	7	4	-42,86%
88	Turkmenistan		1	-
89	Turska	126	253	100,79%
90	Ujedinjeni Arapski Emirati	2		-100,00 %

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
91	Ukrajina	487	1	-99,79%
92	Uzbekistan	1		-100,00 %
93	Vanatua		2	-
94	Velika Britanija	1	3	200,00%
95	Vijetnam	4	7	75,00%
96	Zimbabve	2		-100,00 %
97	Nepoznato državljanstvo		3	-
	UKUPNO:	3.830	2.998	-21,72%

* NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2011. godini je 200, a u 2012. godini 796 osoba porijeklom sa Kosova.

ANEKS 5.

OTKRIVEN NEZAKONIT PRELAZAK GRANICE BIH U 2011. I 2012. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
1	Albanija	2	4	100,00%
2	Afganistan	16	11	-31,25%
3	Alžir	1	9	800,00%
4	Argentina	1		-100,00%
5	Bangladeš		2	-
6	Bosna i Hercegovina	172	208	20,93%
7	Crna Gora	7	7	0,00%
8	Češka Republika		4	-
9	Filipini	1		-100,00%
10	Hrvatska	15	9	-40,00%
11	Indija		5	-
12	Iran	5		-100,00%
13	Kolumbija	1		-100,00%
14	Libija		3	-
15	Makedonija	3		-100,00%
16	Maroko	1	6	500,00%
17	Moldavija	1		-100,00%
18	Njemačka		1	-
19	Pakistan		24	-
20	Palestina	15	3	-80,00%
21	Rumunija		1	-
22	Ruska Federacija		2	-
23	Sirijska Arapska Republika		21	-
24	Sjedinjene Američke Države	2		-100,00%
25	Slovenija	1	1	0,00%
26	Somalija		4	-
27	Srbija *	69	47	-31,88%
28	Sudan	2		-100,00%
29	Tunis		4	-
30	Turska	6	7	16,67%
31	Ukrajina	2		-100,00%
32	Nepoznato državljanstvo	1	6	500,00%
	UKUPNO:	324	389	20,06%

* NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2011. godini je 18 porijeklom sa Kosova, a u 2012. godini taj broj je 12.

ANEKS 6.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2011. I 2012. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
1	Afganistan	1	1	0,00%
2	Albanija	17	26	52,94%
3	Alžir	4	4	0,00%
4	Argentina	1	1	0,00%
5	Armenija	1	7	600,00%
6	Australija	15	24	60,00%
7	Austrija	228	231	1,32%
8	Azerbejdžan	5	7	40,00%
9	Bangladeš		1	-
10	Belgija	8	9	12,50%
11	Bjelorusija	8	7	-12,50%
12	Brazil	8	10	25,00%
13	Bugarska	12	27	125,00%
14	Čile	1	1	0,00%
15	Crna Gora	552	662	19,93%
16	Češka Republika	41	30	-26,83%
17	Danska	1	7	600,00%
18	Dominikanska Republika	1	1	0,00%
19	Egipat	51	54	5,88%
20	Ekvador		1	-
21	Eritreja	1	1	0,00%
22	Etiopija	2	2	0,00%
23	Filipini	4	7	75,00%
24	Finska	12	9	-25,00%
25	Francuska	31	45	45,16%
26	Gana		1	-
27	Grčka	11	14	27,27%
28	Gruzija	5	3	-40,00%
29	Gvineja Bisao	1	1	0,00%
30	Holandija	35	48	37,14%
31	Hrvatska	866	1.031	19,05%
32	Indija	30	44	46,67%
33	Indonezija	7	4	-42,86%
34	Irak	1	2	100,00%
35	Iran	42	36	-14,29%
36	Irska	3	1	-66,67%
37	Island		1	-
38	Italija	120	139	15,83%
39	Izrael	1	10	900,00%
40	Japan		1	-
41	Jemen		1	-
42	Jordan	24	23	-4,17%

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
43	Južna Afrika	8	5	-37,50%
44	Kanada	8	6	-25,00%
45	Kazahstan	1	1	0,00%
46	Kina	607	584	-3,79%
47	Kipar	1	1	0,00%
48	Kirgistan	5	3	-40,00%
49	Kolumbija	1	1	0,00%
50	Kongo Demokratska Republika		1	-
51	Kongo, Republika		1	-
52	Koreja, Demokratska Narodna Republika	1		-100,00%
53	Koreja, Republika	1	3	200,00%
54	Kostarika	8	5	-37,50%
55	Kuvajt	3	6	100,00%
56	Latvija	3	3	0,00%
57	Libanon	5	3	-40,00%
58	Libija	20	31	55,00%
59	Litvanija	22	25	13,64%
60	Luksemburg	1	1	0,00%
61	Mađarska	12	11	-8,33%
62	Makedonija	308	382	24,03%
63	Malezija	18	11	-38,89%
64	Maroko	6	7	16,67%
65	Meksiko	1	3	200,00%
66	Mikronezija	2	1	-50,00%
67	Moldavija	34	32	-5,88%
68	Mongolija	3	3	0,00%
69	Mozambik	1	1	0,00%
70	Namibija	1	1	0,00%
71	Nepal	2	1	-50,00%
72	Nigerija	2	1	-50,00%
73	Nikaragva	1		-100,00%
74	Norveška	3	4	33,33%
75	Novi Zeland	1	1	0,00%
76	Njemačka	320	332	3,75%
77	Pakistan	6	8	33,33%
78	Palestina	13	25	92,31%
79	Peru	4	1	-75,00%
80	Poljska	39	72	84,62%
81	Portugal	1	1	0,00%
82	Rumunija	91	90	-1,10%
83	Ruska Federacija	207	202	-2,42%
84	San Marino		1	-
85	Saudijska Arabija	10	14	40,00%
86	Senegal	2	2	0,00%
87	Singapur	3	1	-66,67%
88	Sirijska Arapska Republika	34	33	-2,94%
89	Sjedinjene Američke Države	155	173	11,61%

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
90	Slovačka Republika	23	31	34,78%
91	Slovenija	119	117	-1,68%
92	Srbija	1.896	1.979	4,38%
93	Sudan	14	19	35,71%
94	Španija	14	18	28,57%
95	Švajcarska	27	47	74,07%
96	Švedska	12	11	-8,33%
97	Tadžikistan	1	4	300,00%
98	Tajland	4	3	-25,00%
99	Tunis	4	3	-25,00%
100	Turska	1.281	1.843	43,87%
101	Ujedinjeni Arapski Emirati	1	1	0,00%
102	Ujedinjeno Kraljevstvo	69	69	0,00%
103	Ukrajina	62	57	-8,06%
104	Uzbekistan	7	5	-28,57%
105	Vijetnam		1	-
106	Zambija	1	1	0,00%
	UKUPNO:	7.661	8.838	15,36%

ANEKS 7.

IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2011. I 2012. GODINU

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
1	Albanija	2		-100,00%
2	Alžir		2	-
3	Australija	1		-100,00%
4	Austrija	9	10	11,11%
5	Bjelorusija		1	-
6	Brazil	1		-100,00%
7	Bugarska	3		-100,00%
8	Crna Gora	32	67	109,38%
9	Egipat	6	3	-50,00%
10	Eritreja	1		-100,00%
11	Francuska	2	2	0,00%
12	Gruzija	1		-100,00%
13	Holandija	2	1	-50,00%
14	Hrvatska	53	79	49,06%
15	Indija	2	2	0,00%
16	Irak	1		-100,00%
17	Iran	5	4	-20,00%
18	Irska	1		-100,00%
19	Italija	3	5	66,67%
20	Jordan	2	2	0,00%
21	Kina	54	50	-7,41%
22	Kirgistan		1	-
23	Koreja, Republika	2	1	-50,00%
24	Libanon	1		-100,00%
25	Litvanija	1	1	0,00%
26	Mađarska	1		-100,00%
27	Makedonija	21	42	100,00%
28	Malezija		2	-
29	Maroko	1		-100,00%
30	Meksiko	1		-100,00%
31	Moldavija	3	6	100,00%
32	Nepal		1	-
33	Njemačka	19	23	21,05%
34	Palestina		1	-
35	Poljska	2	2	0,00%
36	Rumunija	3	4	33,33%
37	Ruska Federacija	10	10	0,00%
38	Sirijska Arapska Republika	8	4	-50,00%
39	Sjedinjene Američke Države	1	5	400,00%
40	Slovačka Republika		1	-
41	Slovenija	10	7	-30,00%
42	Srbija	3	7	133,33%

Red. br.	DRŽAVA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
43	Sudan	4	4	0,00%
44	Španija		1	-
45	Švajcarska	2	1	-50,00%
46	Švedska		1	-
47	Tajland	1		-100,00%
48	Turska	26	37	42,31%
49	Ujedinjeni Arapski Emirati	1		-100,00%
50	Ujedinjeno Kraljevstvo	4	3	-25,00%
51	Ukrajina	2	7	250,00%
52	Uzbekistan		1	-
	UKUPNO:	308	401	30,19%

ANEKS 8.

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2012. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan	9			57	93
2	Albanija	3			6	1
3	Alžir	4			18	28
4	Austrija	12		6	3	1
5	Bangladeš				13	7
6	Brazil	1				
7	Bugarska				2	
8	Crna Gora	38		4	13	6
9	Češka Republika		1		4	
10	Egipat				1	
11	Eritreja				4	7
12	Finska	5				
13	Francuska	5				2
14	Holandija	4			3	1
15	Hrvatska	178	2	4	14	6
16	Indija	9			7	6
17	Irak		2			
18	Iran				6	5
19	Italija	15	1		3	1
20	Japan	1				
21	Jordan		1			
22	Kajmanska Ostrva				1	
23	Kanada				1	1
24	Kina	42	27		5	2
25	Komori				1	2
26	Koreja, Demokratska Narodna Republika				1	1
27	Latvija	2				
28	Libanon				2	2
29	Libija	3			3	2
30	Litvanija	1				
31	Makedonija	30	3	1	8	11
32	Maroko		1		7	7
33	Moldavija		1		1	
34	Nepal				1	
35	Norveška	3				
36	Njemačka	17		1	3	1
37	Obala Slonovače				1	
38	Pakistan	34			32	23
39	Palestina	3			3	3
40	Poljska	4	1			1

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezviznog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Privremeni boravak	Stalni boravak			
41	Rumunija	162	2	92	17	12
42	Ruska Federacija	10			2	
43	SAD	5			1	
44	Saudijska Arabija				2	
45	Sirijska Arapska Republika	12	3		27	30
46	Slovačka	2				
47	Slovenija	12			3	3
48	Somalija				48	48
49	Srbija	283	1	71	193	95
50	Sudan		4		4	6
51	Švajcarska	2				
52	Trinidad i Tobago		1			
53	Tunis	4			3	
54	Turska	28	2	3	37	39
55	Ukrajina		1			
56	Velika Britanija	4			1	
UKUPNO:		947	54	182	562	453

ANEKS 9.

PODNESENI ZAHTEVI ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU (AZIL) NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA
(OD 01.07.2004. DO 31.12.2012. GODINE)

Red. Br.	DRŽAVA	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan												11	11	2	2			13	13	
2	Albanija																		1	1	
3	Alžir	1	1									1	1	1	1	10	10	2	2	15	15
4	Bangladeš	3	3	8	8			1	1											12	12
5	Brazil							1	1											1	1
6	Crna Gora							2	2											2	2
7	Egipat															1	1			1	1
8	Eritreja																	3	3	3	3
9	Etiopija			2	2									3	3	1	1			6	6
10	Francuska											1	1							1	1
11	Gruzija											1	1							1	1
12	Haiti													1	1					1	1
13	Hrvatska			2	3	3	3			2	2	1	1							8	9
14	Indija									6	6									6	6
15	Irak			7	7	1	1					3	3	2	2					13	13
16	Iran							2	2					1	3	2	3	1	1	6	9
17	Jordan					1	1													1	1
18	Kamerun									1	1	1	1	1	1	2	1	2		4	6
19	Kazahstan													1	1					1	1
20	Kina	3	3	3	3	1	1	3	3			1	1	1	1					12	12
21	Libija																	2	2	2	2
22	Litvanija							1	1											1	1
23	Makedonija	4	13	17	20	1	1	1	1	4	7									27	42
24	Maroko			1	1											5	6	2	2	8	9
25	Mijanmar																	1	1	1	1
26	Moldavija	3	3	3	3	2	2											1	1	9	9
27	Nigerija											1	1				1	1		2	2
28	Njemačka					1	1					1	1	1	1					3	3
29	Obala Slonovače	1	1																	1	1
30	Pakistan			5	5			2	2	1	1			1	1	4	4			13	13
31	Palestina			3	4	1	1			1	2					4	4	2	2	11	13
32	Poljska					1	2			1	1									2	3
33	Rumunija	1	1	2	2	2	2						1	1						6	6
34	Ruska Federacija			1	3							1	1							2	4
35	Saudijska Arabija			1	1															1	1

Red. Br.	DRŽAVA	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
36	Sirijska Arapska Republika							1	1			1	2	1	1			22	35	25	39
37	Slovenija					2	2													2	2
38	Somalija															1	1			1	1
39	Srbija							132	564	28	73	17	55	12	35	7	9	3	3	199	739
40	Srbija i Crna Gora	27	70	36	78	21	52													84	200
41	Šri Lanka							3	3	1	1									4	4
42	Tunis			2	2							1	1			2	2	1	1	6	6
43	Turska									1	1	1	1							2	2
44	Ukrajina	3	3	3	3															6	6
UKUPNO:		46	98	97	146	37	69	149	581	46	95	32	71	38	64	41	46	40	53	526	1.223

ANEKS 10.

BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2011. I 2012. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
1	Albanija	5	6	20,00%
2	Argentina	1		-100,00%
3	Australija	10	4	-60,00%
4	Austrija	52	54	3,85%
5	Azerbejdžan		1	-
6	Belgija	2	3	50,00%
7	Bjelorusija	6	1	-83,33%
8	Brazil	2	2	0,00%
9	Bugarska	2	2	0,00%
10	Centralna Afrička Republika	1		-100,00%
11	Crna Gora	87	86	-1,15%
12	Češka Republika	6	9	50,00%
13	Danska	1	1	0,00%
14	Dominikanska Republika	2	1	-50,00%
15	Egipat	11	12	9,09%
16	Francuska	11	14	27,27%
17	Gana	2		-100,00%
18	Grčka	3	2	-33,33%
19	Gruzija	1		-100,00%
20	Holandija	14	11	-21,43%
21	Hrvatska	208	234	12,50%
22	Indija	23	20	-13,04%
23	Indonezija	4		-100,00%
24	Irak	2	1	-50,00%
25	Iran	16	16	0,00%
26	Irska	1	1	0,00%
27	Italija	60	85	41,67%
28	Izrael	2	1	-50,00%
29	Japan		1	-
30	Jordan	5	6	20,00%
31	Južna Afrika	2	1	-50,00%
32	Kina	392	368	-6,12%
33	Kirgistan	1	1	0,00%
34	Kongo, Demokratska Republika		1	-
35	Koreja, Republika	1	3	200,00%
36	Kuvajt	6	13	116,67%
37	Latvija		2	-
38	Libanon	1		-100,00%
39	Libija	5	8	60,00%
40	Litvanija	23	15	-34,78%
41	Mađarska	3	10	233,33%
42	Makedonija	50	48	-4,00%
43	Malezija	3	7	133,33%

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2011	2012	+/- (%) (2012/2011)
44	Mongolija	1	1	0,00%
45	Nepal	2	4	100,00%
46	Nigerija	1		-100,00%
47	Norveška	1		-100,00%
48	Njemačka	65	57	-12,31%
49	Pakistan	1	5	400,00%
50	Palestina	1		-100,00%
51	Poljska	7	8	14,29%
52	Portugal	1	1	0,00%
53	Rumunija	11	47	327,27%
54	Ruska Federacija	103	113	9,71%
55	Saudijska Arabija	9	12	33,33%
56	Senegal	1	3	200,00%
57	Singapur	1		-100,00%
58	Sirijska Arapska Republika	7	11	57,14%
59	Sjedinjene Američke Države	10	14	40,00%
60	Slovačka	12	15	25,00%
61	Slovenija	76	67	-11,84%
62	Somalija	2		-100,00%
63	Srbija	918	800	-12,85%
64	Španija	4	6	50,00%
65	Švajcarska		3	-
66	Švedska	5	3	-40,00%
67	Tajland	1	1	0,00%
68	Turska	327	333	1,83%
69	Ukrajina	5	8	60,00%
70	Uzbekistan	1	1	0,00%
71	Velika Britanija	7	9	28,57%
	UKUPNO:	2.607	2.573	-1,30%

